

3. modification de la loi modifiée du 27 juillet 1997 sur le contrat d'assurance

Déclaration de recevabilité

An hirer Réunioun vum 4. Juli huet sech d'Präsidentekonferenz fir d'Recevabilitéit vun enger Proposition de loi ausgeschwat. Et handelt sech ëm d'Proposition de loi N°6586, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Égalité de traitement am Beräich zum Zougang vu Gidder a Servicer, déi vum Här Fernand Kartheiser an der Sitzung vum 2. Juli 2013 deponéiert gouf.

Schléisst d'Chamber sech dem Virschlag vun der Präsidentekonferenz un?

(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

3. Proposition de loi n°6587 portant modification de l'article 17 (3) de la loi du 21 mars 2012 relative aux déchets

Déclaration de recevabilité

An hirer Réunioun vum 4. Juli huet d'Präsidentekonferenz sech och fir d'Recevabilitéit vun enger anerer Proposition de loi ausgeschwat. Et handelt sech hei ëm d'Proposition de loi N°6587, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert den Offall, déi vum Här Michel Wolter an der Sitzung vum 3. Juli 2013 deponéiert gouf.

Schléisst d'Chamber sech dem Virschlag vun der Präsidentekonferenz un?

(Assentiment)

Et ass also esou décidéiert.

4. Ordre du jour

An hirer Réunioun vum 4. Juli huet d'Präsidentekonferenz fir dës Woch folgenden Ordre du jour virgeschloen:

Haut de Mëtteg hu mer fir d'Éischt de Projet de loi 6124 iwwert den Aménagement du Territoire nom Modell 1; duerno de Projet de loi 6569 iwwert d'multimodal Plattform zu Beetebuerg/Diddeleng nom Modell 1; de Projet de loi 6426, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert den öffentliche Transport nom Basismodell; d'Motioun vum Här François Bausch iwwert d'Nuetsflich; de Projet de loi 6376 iwwert d'Reform vun der Commission des normes comptables nom Basismodell; an de Projet de loi 6585 iwwert d'Studiebaihëlfelefen nom Modell 1.

Muer de Moien um néng Auer hu mer fir d'Éischt de Projet de loi 6471 iwwert d'Gestionnaires de fonds d'investissement alternatifs nom Modell 1; duerno de Projet de loi 6398 iwwert den Assurancésecteur nom Basismodell; d'Question élargie N°34 vum Här Jacques-Yves Henckes iwwert den Austausch vu fiskalen Informatiounen tëscht Lëtzebuerg an de Vereenegte Staaten; de Projet de loi 6487 iwwert d'Schafung vun der Autorité luxembourgeoise indépendante de l'audiovisuel, och nom Basismodell; de Projet de loi 6181 iwwert d'Violence domestique nom Modell 1; de Projet de loi 6547, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert den Austausch vu Quote bei Gasen, déi zum Dreifhauseffekt bäidroen nom Basismodell.

Muer de Mëtteg um zwou Auer hu mer de Rapport 6565 vun der Enquêtekommissioun iwwert de Geheimdéngscht. Hei ass d'Riedezäit: eng Stonn fir de Rapporteur, zwou Stonne fir de Statsminister Jean-Claude Juncker, eng Stonn fir déi jeeweileg Fraktiounen, 20 Minutte fir d'Sensibilités politiques, a schlussendlech nach eng Kéier 30 Minutte fir d'Regierung.

Ass d'Chamber mat dësem Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Als éischte Punkt vun dem Ordre du jour vun de Mëtteg hu mer de Projet de loi 6124 iwwert den Aménagement du Territoire. Hei ass d'Riedezäit nom Modell 1 festgeluecht, an et hu sech bis elo ageschriwwen: den Här Berger, d'Madame Mutsch, den Här Gira an den Här Gibéryen. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den Här Gilles Roth. Här Roth, Dir hutt d'Wuert.

5. 6124 - Projet de loi concernant l'aménagement du territoire et modifiant:

1. la loi modifiée du 16 août 1967 ayant pour objet la création d'une grande voirie de communication et d'un fonds des routes;

2. la loi modifiée du 15 mars 1979 sur l'expropriation pour cause d'utilité publique;

3. la loi du 10 août 1993 relative aux parcs naturels;

4. la loi modifiée du 19 juillet 2004 concernant l'aménagement communal et le développement urbain

Rapport de la Commission du Développement durable

► **M. Gilles Roth (CSV), rapporteur.** - Här President, Dir Dammen an Dir Hären, mir stëmmen haut iwwer en neit Landesplanungsgesetz of. Dat ass ee wichtege Projet, well eist Land brauch modern Infrastrukturen, a grad elo. Duerfir brauche mir: e kohärente Programm, eng geregelt Prozedur, en Dialog mam Bierger, eng Politik vun de kuerze Weeër an e gutt Zesummespill tëscht Stat a Gemengen.

Dat alles ënner een Hutt ze kréien, ass net einfach. Mat dem Gesetzesprojet 6124 hu mir dat versicht. Ob et eis gelongen ass, muss d'Zukunft weisen.

De Wee, fir haut en neit Landesplanungsgesetz zur Ofstëmmung ze bréngen, war laang. De Text gouf virun iwwer dräi Joer, am Mäerz 2010, vun der Regierung virgeluecht. Et war ursprénglech eng Upassung vun dem Landesplanungsgesetz aus dem Joer 1999 virgesinn. De Statsrot huet net manner wéi véier Avisen am Laf vun der Diskussioun erstallt. D'Nohaltegkeetskommissioun an der Chamber hat am Ganze 24 Sitzungen iwwert dëse Gesetzesprojet. Erauskomm ass schliesslech en neien Text, wou ech elo op déi Haaptpunkten aginn.

Éischte Punkt: Wat ass dat gesetzlecht Zil vun der Landesplanung? Mä d'Landesplanung huet als generell Zil, d'Land ze organiséieren, d'Eegeschafte vun deenen eenzelne Regiounen ze respektéieren a se nohalte ze gestalten. D'Liewensqualitéit vun de Bierger soll dobäi beschtméiglech garantéiert ginn. Déi allgemeng Aufgab vun der Landesplanung ass duerfir d'Entwécklung vun eiser Ekonomie, mä gläichzäiteg en nohaltegen Émgang mat der Natur. Städtesch a ländlech Strukture mussen hir Eegeschafte behalen.

De Gesetzesprojet gesäit ausdrécklech de Schutz géint Naturkatastrophen an Ëmweltschied vir. Dat heescht konkret, dass, wann zum Beispill national Infrastrukture geplangt ginn, och verstärkt den eventuellen Afloss op Kaméidibelaschtung muss gepréift ginn. Landesplanung a Kommunalplanung mussen anenanageräifen.

D'Gemengenautonomie spillt, mä si huet och hir Limiten. Si schreift sech an d'Zilsetzunge vun der Landesplanung an. Dat zielt iwwregens och fir déi sektoriell Politiken an eenzelne Beräicher: dem Wunnengsbau, dem Transport, den Industrie- an Aktivitéitszonen. Hei kann net jiddweree seng eegen Zopp kachen. Duerfir gesäit de Gesetzesprojet eng verstärkte Roll fir de Landesplanungsminister bei all gréisserem Projet vir.

De Landesplanungsminister huet d'Aufgab, fir ze koordinéieren. Hie kann an Zukunft froen, bei gréisserer Projete vun Ufank u mat bedeelegt ze ginn. Dat zielt fir gréisser Bauprojeten, mä och fir d'Entwécklung vun enger Regioun, jo och vun engem Naturpark.

Zweete Punkt: Wat sinn dann elo d'Mëttele vun der Landesplanung? De Projet de loi gesäit véier grouss Moossnamen vir, fir d'Landesplanung um Terrain ëmzesetzen. Et sinn dat: de Programme directeur, d'Plans sectoriels, de Plan d'occupation au sol - de sougenannte POS -, an d'Konventionen tëscht Stat a Gemengen. Net méi virgesinn ass de Plan directeur régional. Dat Planungsinstrument war wuel am Gesetz vun 1999 virgesinn, mä et ass bis haut ni benotzt ginn.

Zum Plan directeur. Dat ass dat iewescht Planungsinstrument. D'Regierung leet doran déi grouss Orientatiounen vun enger nohalteger Landesplanung fest mat engem gesonden Équilibrium tëscht Mensch, Natur an Economie. D'Regierung schafft ee Projet vu Programme directeur aus. D'Gemenge kënnen bannent dräi Méint hiren Avis dozou ginn, grad wéi de Conseil Supérieur de l'Aménagement du Territoire.

An da gëtt de Programme directeur der Chamber virgestallt. Duerno hält d'Regierung un enger definitiver Fassung fest. Dës gëtt dann am Mémorial publizéiert. Ab deem Moment mus-

sen d'Gemenge mat hire PAGen den Orientéierung vun dem Programme directeur an Aklang bréngen (veuillez lire: hir PAGe mat den Orientéierung vun dem Programme directeur an Aklang bréngen). De leschte Plan directeur staamt aus dem Joer 2003. Den nächste Plan directeur ass virgesi fir 2017.

Zweet Moossnam: d'Plans sectoriels. Fir op d'Orientéierung vun de Plans directeurs an deenen eenzelne Politikberäicher ëmzesetzen, gëtt et déi sougenannte Plans sectoriels. Dat gëllt besonnesch fir de Wunnengsbau, den Transport, d'Aktivitéitszonen an déi grouss Gréngflächen. Well d'Avant-projete vun deene sektorielle Leitpläng an den Tiräng vun de Ministère leien, leet de Gesetzesprojet d'Prozedur fest, wéi dës sollen ab dem Hierscht, wann dann alles riichtleeft, ëmgesat ginn.

Wéi gesäit dës Prozedur dann elo vir (veuillez lire: aus)? De Regierungsrot hält eng formell Décisioun, fir de Projet vum Plan sectoriel an d'Prozedur ze schécken. Dës Décisioun gëtt an der Zeitung publizéiert. D'Projets de plans sectoriels ginn dann op déi betraffe Gemengen. D'Leit ginn iwwert den Dépôt informéiert. Si kënnen da während 30 Deeg Asiicht huelen.

Bannent deenen 30 Deeg muss de Schännerot eng Informatiounsversammlung ofhalen. Dës Informatiounsversammlung fënnt statt a Presenz vun dem Minister oder engem vu sengen Delegéierten. Mä e puer Gemengen, déi kënnen sech och zesummesetzen, fir dann eng Informatiounsversammlung gemeinsam an hirer Regioun ofzehalen. Während 45 Deeg no dem Dépôt vun dem Plan sectoriel op der Gemeng kënnen d'Leit da schrëftlech Awänn bei dem Schännerot maachen.

D'Gemeng schéckt all déi Awänn un den Innenminister. An doropshin hält d'Regierung op Virschlag vum Landesplanungsminister un enger definitiver Fassung fest. Dës gëtt der Chamber presentéiert an dann ënnert der Form vun engem Règlement grand-ducal arréiert.

Mat der Publikatioun vun dem Plan sectoriel gëtt dësen obligatoresch an zur Utilité publique erkläert.

Drëtt Moossnam: de Plan d'occupation du sol. Ee Plan d'occupation du sol gesäit eng spezifesch Notzung vun enger geographesch limitierter Zon fir e bestëmmten Zweck vir. Zum Beispill gëtt et e POS fir de Flughafen - de Fin del - a fir d'Europaschoul tëscht Mamer a Bartreng. E POS ass ee Planungsinstrument, wat dem Programme directeur an de Plans sectoriels ënnergeuerdent ass. D'Prozedur fir d'Unhuele vun engem Plan d'occupation du sol ass ähnlech wéi déi, déi ech virdrun am Kontext vun de Plan sectoriel beschriwwen hunn: Informatiounsversammlung, Dossiersasiicht, a Méiglechkeet fir d'Bierger, hir schrëftlech Awänn geltend ze maachen.

Mä Ausnahm: Well de POS - e Plan d'occupation du sol - ee konkrete Projet op enger geographescher limitierter Zon viséiert, gëtt d'Consultationsprozedur mat de Bierger natierlech nëmmen an där oder deene betraffene Gemengen duerchgefuert.

D'Plans sectoriels an de POS kënnen och ofgeännert ginn. D'Prozedur ass déiselwech wéi bei der éischer Adoptioun. Ausnahm ass et, wann et sech just ëm eng punktuell Upassung handelt. An hei gëllt och do eng vereinfacht Prozedur.

Véierten a leschte Moossnam: Mir schafe mat dësem Projet de loi eng gesetzlech Basis, dass de Stat ka mat eenzelne Gemengen oder engem Gemeengeverbund Konventionen ofschléissen, fir am Sënn vun enger nohalteger Entwécklung vun där betraffener Géigend zesummenzeschaffen.

Nächst Fro: Wat sinn dann elo d'Auswierkunge vun de Plans sectoriels an engem POS op d'Eigentumsrechter? Wann e POS op der Gemeng déposéiert ass, da läit op deene betraffenen Terrainen direkt eng Servitude. Ausser Ënnerhaltsaarbechten, kënnen keng Aarbechte gemaach ginn, déi géint de Plan d'occupation du sol géife verstoussen. Dës Servitude fält, wann de POS net bannent véier Joer no sengem Dépôt op der Gemeng obligatoresch erkläert gouf.

Fir déi Servitude kritt ee keng Entschiedegung. All Verkafsakt op esou engem Terrain muss de Vermierker hunn, dass en enger POS-Pozedur ënnerläit.

A schliesslech ännert de POS, wann en definitiv ass, de PAG an eventuell d'PAPen vun enger Gemeng automatesch ëm.

A wéi verhält et sech dann elo bei de Plans sectoriels? Mä hei huet d'Nohaltegkeetskommissioun laang driwwer debattéiert. Zum Schluss ass et zu folgender Léisung komm: Ee Plan sectoriel beinhalt engersäits méi allgemeng Recommendationen, an anerersäits méi prezis Virschrëften. Dat sinn déi sougenannte Prescriptiounen.

Wann et sech ëm eng Prescriptioun handelt, da mussen déi betraffe Gemengen dës Bestëmmungen an hirem PAG oder eventuelle PAPE Rechnung droen.

All Aarbechten op Terrainen, déi géint d'Prescriptiounen vun engem Plan sectoriel verstoussen, si verbueden, an zwar ab deem Moment, wou de Plan sectoriel op där betraffener Gemeng déposéiert ass. Respektéiert een dës Verbuet net, da spille Strofbestëmmungen. Och ee Buergermeeschter, dee wëssentlech Aarbechte géif autoriséieren, déi net am Aklang mat de Plans sectoriels wieren, ënnerläit hei dem Strofrecht.

Ech verheemlechen lech net, dass dës Bestëmmunge fir d'Députés-maires aus der Kommis-sioun nawell fir munche Gesprächsstoff gesuergt haten.

Bei deene méi allgemenge Recommandatiounen, do sollt d'Gemeng dës bei den Ausaarbechten oder der Revisioun vun hirem PAG, déi se all sechs Joer muss maachen, Rechnung droen. Well déi betraffe Gemeng dat... oder wëllt se dat net maachen, da muss si eng motivéiert Deliberatioun an hirem Gemengerot huelen, firwat se sech net vun där Recommandatioun wëllt leede loossen.

Wann eng Gemeng amgaangen ass mat der Revisioun vun hirem PAG, an eng Bestëmmung vun engem Plan sectoriel betrëfft en cours de route dës PAG, da brauch si net vu vir un erëm mussen unzefänken, mä si muss bannent engem Délai vun zwéi Joer dësem Plan sectoriel Rechnung droen.

Wat sinn dann d'Mëttelen, d'Instrumenter, fir d'Landesplanung elo besser op dem Terrain ëmzesetzen? Dorops gëtt de Gesetzesprojet och eng Äntwert. An déi huet et nawell a sech. De Stat an d'Gemenge kréien heimat d'Méiglechkeet, fir e Virkafsrecht, jo souguer eng Enteeignung ze maache vun deenen Terrainen, déi entweder an ee Plan sectoriel falen oder vun engem POS, engem Plan d'occupation du sol, betraff sinn.

D'Virkafsrecht fonctionnéiert ähnlech wéi beim Pacte Logement. Dat heescht, den Notaire, deen een Akt mécht, muss der Gemeng oder dem Stat den Terrain zum Virkaf ubidden. D'Gemeng respektiv de Stat huet dann en Délai vu maximal zwéi Méint, fir dat Virkafsrecht geltend ze maachen. Mä opgepasst: D'Virkafsrecht spillt nëmmen am Fall vun engem Plan sectoriel oder engem POS, deen d'ganz Prozedur duerchlaf huet.

D'Gemengen an de Stat kréien dann och d'Méiglechkeet, am Noutfall d'Terrainen, déi duerch e POS oder ee Plan sectoriel betraff sinn, ze enteegnen. D'Enteegnungsprozedur ass déiselwech wéi am Expropriationsgesetz vun 1979 respektiv déi aus deem Fonds-des-routes-Gesetz vun 1967.

Nei ass awer d'Wäertaschätzung vun deenen Terrainen, déi sollen enteegent ginn. Bei engem POS gëtt de Wäert geholl, wéi e geschat gëtt ee Joer virun der Décisioun, fir de Plan d'occupation du sol an d'Prozedur ze schécken. Dës Décisioun gëtt vu Gesetzeswegen an dem Mémorial publizéiert.

Bei engem Plan sectoriel ass et de Wäert vum Terrain ee Joer virun der Publikatioun am Mémorial vun der Décisioun, de Plan sectoriel un déi betraffend Gemeng ze schécken. Sënn an Zweck vun dëser Approche ass et, fir der Plusvalue, also dem Mehrwert, deen duerch de POS respektiv de Plan sectoriel entsteet, virze-gräifen. Den Terrain gëtt jo eigentlech duerch de POS respektiv de Plan sectoriel zum Spekulationsobjekt, an duerfir muss dës Spekulationswäert och neutraliséiert ginn. Dëst ass keng Lëtzeburger Erfindung, mä et ass praktesch eent zu eent d'franséisch Législatioun iwwerholl.

A wéi gëtt dann elo de Wäert genau festgeluecht? Mä et gëtt ee Verglach gemaach tëscht dem Wäert vun Terrainen, déi vun dem POS respektiv dem Plan sectoriel betraff sinn, mat Terrainen, déi just ausserhalb vun der Zon leien. Duerno gëtt dës Wäert da verglach mat dem Präis vun Terrainen, déi op anere Plaze leien, déi awer déiselwech Charakteristiken hunn. An dorops gëtt dann e Referenzwäert geholl, dee souwuel der Wäertsteigerung vum Terrain Rechnung dréit, déi no un dem Projet dru leien, mä och der genereller Präisentwécklung am Interessi vun dem Propriétaire. Déi gëtt mat abezunn.

De Wäert, deen hannen erauskënnt, ass de Präis, dee fir den Terrain bezuelt gëtt. Et ass och dee Präis, deen herno gegebenenfalls bei Geriicht als Basis zielt, wann et zu enger richteger Enteegnungsprozedur da sollt kommen.

Leschte Fro: Wéi droen dann d'Gemengen elo den neie Virgabe vun der Landesplanung Rechnung? Mä et gëtt do eng formell Hierarchie. Un der Spëtzt steet de Programme directeur vun der Landesplanung, duerno d'Plans sectoriels an eventuell POS, a schliesslech op Gemengenniveau de PAG an eventuell PAPen.

Wann den Innenminister an Zukunft ee PAG approvüiert, da muss hie kucken, ob d'Virgabe vun der Landesplanung erfëllt sinn. D'Gemeenge mussen de Virschreften, de sougenannte Prescriptiounen vum engem Plan sectoriel, an hirem PAG Rechnung droen. Dofir brauche si awer net iwwert déi komplizéiert a laangwiereg PAGs-Prozedur ze fueren. Si kënnen dat mat enger einfacher Deliberatioun an dem Gemeengerot maachen. Dës Décisioun gëtt da vum Innenminister iwwerpréift, an hie muss se schlussendlech approvüieren.

Här President, dat waren, vereinfacht gesot, déi Haaptpunkte vun deem neie Landesplanungsgesetz. Et gouf versicht, ee Mëttelwee ze fanen tëscht enger geuerdener Gestaltung vun dem Land, mä am Respekt vun dem Matsproocherecht vun de Bierger. Ob dat gelongen ass, muss d'Zukunft weisen.

Fir mäin Deel soen ech alle Leit, déi bei der Ausaarbechtung vun deemem Projet matgeschafft hunn, en décke Merci. De Minister Claude Wilseler an alle Kommissiounsmitglieder ënnert der Présidence vun dem Fernand Boden soen ech och Merci fir déi konstruktiv Zesummenaarbecht, och wa mir emol op eenzelne Punkten ënnerschiddlech Meinungen hatten. Mä dat ass nun emol esou an enger Demokratie.

Egal wou déi politesch Aktualitéit eis an den nächsten Deeg wäert hëllefen, d'Plans sectoriels kënnen elo, wéi laang versprochen, an d'Prozedur goen. Ech gi fir mäin Deel d'Zoustëmmung vun der CSV-Fraktioun zu deem Gesetzesprojekt, an ech soen lech Merci fir d'Noleschteren.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - An ech soen dem Rapporteur Merci. An als éischte Riedner ass den Här Eugène Berger agedroen. Här Berger, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

► **M. Eugène Berger (DP).** - Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, op engem klengen iwwerschaubaren Territoire wéi Lëtzebuerg mat eise ronn 2.800 km², emol net Gréisst vun deene meeschte franséischen Départements, misst et jo u sech einfach sinn, fir eng effizient Landesplanung ze organiséieren. Dat ass awer net de Fall. Well wann een de Bilan mécht, säit eisem éischte Gesetz vun 1974, muss een dach feststellen, datt an deene leschte 40 Joer ganz villen schifgaangen ass hei zu Lëtzebuerg a vill landesplaneresch Feeler geschitt sinn, déi zu dauerhafte Fait-accomplis gi sinn an och haut net méi auszebigele sinn. Dat kann eng Verschandelung vun der Landschaft duerch Stroosse sinn, déi op der falscher Plaz sinn an déi vill nei Verkéiersproblemer mat sech bréngen. Ech denken do zum Beispill un en Deel vun der Nordstrooss, dat kënnen Aktivitéitszone sinn, déi komplett ouni Transportuschloss iergendwou am Gréngs leien. Och do kéint ee Beispiller nennen. Dat kann ee vu Wunnquartiere soen, déi d'Landschaft zersiedelen, an ech kéint eng Rei Beispiller weider opzielen.

Mam Text vun 1999 huet dunn den deemolege Minister Alex Bodry versicht, déi Ziler vun der Landesplanung nach eng Kéier nei ofzeklären, fir datt net nach weider Feeler sollte gemaach ginn. Elo, bal 14 Joer duerno, muss een awer feststellen, datt et erëm net gelonge war, datt och dat Gesetz am Endeffekt eng Rei landesplaneresch Feelentwécklung mat sech bruecht huet.

Ech muss awer soen, dobäi hat een et an der Hand, fir et besser ze maachen, well 2001/2002 dorëmmer huet déi deemoleg Regierung an der Suite vum Programme directeur décidéiert, fir den IVL, den integrative Verkéiers- a Landesplanungskonzept, an d'Opdrag ze ginn. Eng ganz Rei Ministere an Experte waren an deenen Aarbechten implizéiert. An den IVL huet Froe beäntwert respektiv Froen opgeworf, Pisten opgezeechent, wéi een d'Land kéint méi sënnavoll a fir d'Zukunft plangen. Sou ware Froen: Wou soll geschafft ginn hei zu Lëtzebuerg? Wou soll verstärkt gewunnt ginn? Wou sollen Transportcouloiren hikomme fir d'Schinn, fir d'Stroossen? Wou soll d'Natur geschützt ginn? An esou weider.

Och ass deemools gekuckt ginn, wéi eng Entwécklungen een an der Populatioun kéint erwaarden. Verschidden Szenarioe sinn duerchgespillt ginn. Dir kennt lech vläicht erënneren, den Einwohnerzeenarie, Pendlerzeenarie, déi sinn duerchgespillt ginn an och deementsprechend Variante fir d'Landesplanung sinn ugeduecht ginn.

2004 also hate mer en Dokument fäerdeg um Dësch leien. Mam IVL hate mer e strategesch Instrument geschafen, fir endlech eng kohärent Planung vu Lëtzebuerg ze erméiglechen oder weinstens ze guidéieren. Et hat keng juristesch bindend Valeur, mä duerch déi Plan-sectoriele sollten dann déi eenzel Ëmsetzung vum IVL méiglech gemaach ginn.

Wéi gesot, dat war 2004, dat war am Fréijoer, Summer 2004. Mëttlerweil si bal zéng Joer vergaangen, mä säit 2004, säit déi aktuell Koalitioun ernannt ass, ass näischt méi geschitt! D'CSV- an LSAP-Ministère hunn den IVL zwar gären a Sonndesrieden zitëiert. Bei all passender an och onpassender Geleeënheet hu se den IVL als Argument dann an d'Spill bruecht, an dat huet och heiansdo, muss ee soen, grotesk Formen ugehol: Beim Pacte Logement war op eemol herno all Gemeng eng sougenannten „IVL-Entwécklungsgemeng“. All Gemeng huet dann ugeklappt, mam Argument: „Mir sinn IVL-Gemeng.“, fir Suen ze kréien.

Oder bei deem absurden Dossier vu Léiweng mat deem geplangte Stadion an Akafszenter, do war dat op eemol anscheinend honnertprozenteg IVL-kompatibel, obwuel Léiweng am IVL, an där Variant op alle Fall 2004, als eng - ech soen emol -, eng Aart gréng Pufferzon zwëschen der Stad an dem Süde virgesi war.

Ech mengen, d'CSV/LSAP hunn den IVL während zéng Joer faule gelooss. Bezeechnenderweis kënn dee jo och an deemem Projet de loi praktesch néierens - vläicht iergendwou am Exposé des motifs oder op iergendenger Plaz -, kënn den do nach vir. An dat mam Resultat eigentlech, datt mer haut nulle part sinn an der Landesplanung, datt awer um Terrain mëttlerweil erëm eng ganz Rei Faits accomplis geschafe gi sinn, déi net méi kompatibel si mam IVL.

Et misst een eigentlech elo nees eng Kéier en neie Bilan maachen, eng Bestandsopnam maachen, wat dann alles säit 2004 sech weiterentwéckelt huet. Ech mengen och, déi Zeenarien, Pendler- oder Awunnerzeenarie misste komplett nei iwwerschaaft ginn.

Mä d'Fro ass einfach: Wat huet eigentlech 2004 deemools d'Regierung dru gehënnert, fir déi Plan-sectoriele schnellstens ëmsetzen? Firwat hunn déi Zoustänneg - et waren eben CSV-Ministère - net weidergemaach? Et ware Virarbechte gemaach, dat muss ee soen!

Här President, an ech muss eigentlech hei reklaméieren, hei op dëser Plaz, wann am Rapport steet - ech mengen, den Här Rapporteur, deem ech och wëllt Merci soe fir säi Rapport, huet dat faktuell gemaach, mä am Rapport steet: «Les travaux préparatoires des quatre plans directeurs sectoriels sont à présent plus ou moins achevés.» Dat steet elo haut 2013 am Rapport vun der Kommissioun.

Här President, 2004 am Juni hat ech deemools a menger deemoleger Fonctioun als Staatssekretär d'Aarbechte fir de Plan sectoriel «Paysages» esou gutt wéi ofgeschloss!

(Brouhaha)

Jo! Dee war esou gutt wéi ofgeschloss. Déi louche fäerdeg an den Tiräng do, déi bloufen do zéng Joer an den Tiräng leien. Déi nofolgend Regierung huet déi Pläng net erausgeholl, och wéi déi aner Pläng net. Op alle Fall huet se déi ganz Saach verschleeft.

Wéivillmol sinn déi Plan-sectorielen annoncéiert ginn: Transport, Paysages, a besonnesch déi zwee Hauptpläng oder déi, déi d'Leit am meeschten interesséiert, vum Logement an de Zone-d'activité? Zegmol! An ni ass eppes komm, net 2005, net 2006, net 2007, net 2008, net 2009, net 2010, net 2011, net 2012, an och haut leien déi Pläng nach ëmmer net do!

Firwat ass, wann d'Argument ass, datt een dann e Gesetz brauch, fir se juristesch ëmsetzen, firwat ass net direkt légiféréiert ginn, wann ee gemengt hat, et bräicht een en neit Landesplanungsgesetz, fir déi Pläng ëmsetzen? Eréischt acht Joer duerno, 2010, also eng Legislaturperiod nach méi spéit, ass dunn ugefaange ginn, sech ze begannen, oder ass ugefaange ginn, fir e Gesetz auszeschaffen. E Gesetz, dat ganz vill Krämpes kascht huet, dat mer dann haut am Plenum virleien hunn, mä dat awer an eisen Ae schlecht ass a vill nei Problemer wäert mat sech bréngen.

Ech wäert elo net, Här President, am Detail op déi eenzel Artikelen agoen, well ech duerfir net genuch Zäit hunn, mä ech wëll awer soen, datt vill Artikelen Schwierigkeete maachen, an de Statsrot huet jo och eng Rei Schwierigkeete gehat, Oppositionen hat en och, an den Text ass ganz oft hin- a hiergaangen. Ech wäert also net op d'Detailler vun den Artikelen agoen, ech wëll mech haut a menger Zäit op e puer méi prinzipiell Remarquen zum Text beschränken.

Een Zil, gëtt gesot, vun deemem Gesetz ass jo, fir d'Spekulatioun ze ënnerbannen. Mä doduerjer, datt elo zéng Joer déi Pläng an den Tiräng louchen oder ausgeschafft sollte ginn, besonnesch déi vum Logement a vun de Zones d'activité, grad doduerjer ass awer och d'Dier opgemaach gi fir eng ganz Rei Spekulationen.

An et huet een dat ongutt Gefill dobäi, datt déi Pläng, déi esou laang do an den Tiräng leien,

un deenen esou laang geschafft gëtt, och net esou waasserdicht sinn, wéi dat da gären duergestallt gëtt.

Gëtt et déi eng oder aner Promoteuren hei am Land, déi awer vläicht e bësse Kenntnis vun deene Pläng hunn - hatten oder hunn - an doduerjer vläicht Virdeeler op déi eng oder aner Aart a Weis sech konnte schafen? Déi Fro bleift nach wie vor am Raum stoen.

► **Une voix.** - Jo!

► **M. Eugène Berger (DP).** - Ech ka mech gutt erënneren nach un de Lapsus vum Wirtschaftsminister, dem fréiere Wirtschaftsminister Jeannot Krecké, wéi mer hei d'Ëmstänn vum Projet Léiweng diskutéiert hunn, wéi hien op meng Fro, ob net auszeschlësse wier, datt verschidde Leit schonns Pläng vu Zone-d'activité oder Logement gesinn hätten, mat Jo géantwort huet an dunn duerno awer ganz schnell huet missen zrëckruderen.

Et muss een och hei soen, Här President, d'Proximitéit vun engem Beamten aus dem Aménagement du Territoire mat bekannte Promoteuren an ehemolege Propriétaires vu Vélos-équipé léisst och e fade Bäigeschmaach. Och wann een elo an Zukunft d'Spekulatioun soll ënnerbannen, kann en Terrain, deen ee sech am Virfeld zum Beispill an enger geplangter Zone de logement ugeschaaft huet, zu enger ganz lukrativer Affär ginn.

Här President, en Haaptuleies vum Gesetz ass et, fir déi verschidde Plan-sectorielen a POSe juristesch bindend ëmsetzen. Wann dat hei Gesetz gestëmmt gëtt, da ginn déi Pläng awer de Gemengen an de Bierger praktesch oktroyéiert. An der Prozedur si ganz wéineg reell Matsproochméiglechkeete vun de Gemengen an de Bierger virgesinn. Ech zitëieren do aus dem Text, deen eigentlech fir mech symbolesch ass oder dat Ganz résuméiert, am Artikel 9, wou lapidar - wann déi Pläng ausgehaange ginn - do steet: «...le public peut en prendre connaissance...».

Et ass zwar eng Informationsprozedur ageschriwwen ginn an d'Bierger an d'Gemeenge kënnen hir Bemierkungen eraginn. De Minister mécht e Rapport doriwwer an hie mécht mat deenen Awänn, wat e grad Loscht huet. De facto huet hei d'Gemeng oder de Bierger kee reellt Asprochs- a Recoursrecht. Dobäi kënne jo awer déi Plan-sectoriele ganz aschneidend Moosname fir deen een oder anere bedeiten, wann een zum Beispill säin Terrain kann ewechgeholl kréien oder net méi fräi doriwwer ka verfügen.

D'DP huet och Problemer, vill Problemer domadder, datt duerch dëst Gesetz d'Enteegnung praktesch als systematescht Instrument fir d'Ëmsetzung vun de Plan-sectoriele festgeschriwwen gëtt.

Fir d'DP, Här President, do soll d'Expropriatioun eng Ausnahm bleiwen. Sécherlech muss een och esou en Instrument fir Ausnahmesituatiounen hunn, ech denken zum Beispill un déi Geschicht mat der Brëtell zu Helleng, mä et muss awer eng Ausnahm bleiwen. Mir hunn hei eis Bedenken, datt d'Expropriatioun elo soll a grousem Ëmfang systematesch bei der Ëmsetzung vu Plan-sectoriele spillen an datt de Bierger praktesch kee Recoursrecht méi huet oder sech da muss mat villen Affekotsfraisë ronderëmloen oder sech wieren.

An och d'Politik an d'Chamber kréien duerch dëst Gesetz kee Matsproocherecht an der Landesplanung. An deem Artikel 9 am Abschnitt 5 steet, datt de Minister eng „déclaration“ iwwert de Plan sectoriel virun der Chamber mécht. Do kann d'Chamber emol net dodoriwwer ofstëmmen oder matbestëmmen.

Et kann ee jo novollzéien, datt ee muss eng faktuell Basis schafen, datt Experte mussen bäigegu ginn, fir d'Basé vun der Landesplanung ze setzen, fir déi eenzel Plan-sectorielen auszeschaffen. Dat gouf jo och esou beim IVL gemaach. Domadder huet ee kee Problem.

Mä letztendlech muss awer och d'Politik, mussen d'Gemengen, mussen d'Bierger och bei der Landesplanung kënnen e Wuert matgeschwätzen, an déi Matbestëmmung an esou engem wichtege Dossier vum dem Aménagement du territoire, dee jo jiddwereen am ganze Land betrëfft, ass fir d'DP och essentiel an enger Demokratie.

Ech mengen, mir sinn elo an enger Situatioun, datt déi Plans sectoriels hei... An dat muss ee sech soen: Haut de Mëtteg stëmme mer net nëmmen hei e Gesetz of iwwert den Aménagement du territoire. Haut de Mëtteg stëmme mer hei de facto automatesch, ouni datt mer se kennen, alleguerten déi Plan-sectoriele mat, déi elo am Tiräng leien. Déi stëmme mer haut de Mëtteg eigentlech de facto mat of.

Do ginn an deene Plan-sectoriele kruzial Décisiounen geholl fir d'Landesplanung. Iwwert déi stëmme mer eigentlech haut de Mëtteg mat of, respektiv iwwert dat Instrument, dat déi also

da soll ëmsetzen. An déi Pläng ginn dann haut de Mëtteg och mat deem Vote, däers mussen mer och eis bewosst sinn, automatesch d'utilité publique, well déi Plans sectoriels jo dann och dat wäerte ginn.

Et wier wierklech noutwendeg gewiescht, datt mer haut de Mëtteg beim Vote déi Pläng hei, déi Plan-sectorielen och virleie gehat hätten, datt jiddwereen hätt kënnen en connaissance de cause iwwert d'Landesplanung hei haut de Mëtteg ofstëmmen. Déi Pläng leien net vir.

An dat eleng schonns, Här President, geet duer, fir datt een dëst Gesetz net ka stëmmen. Wann een dëst Gesetz esou stëmmt, da gëtt een elo, däers mussen mer eis bewosst sinn, der Regierung e Blankoscheck fir wesentlech Ausrichtung vun der Landesplanung hei zu Lëtzebuerg.

An hei geet et jo net ëm dräi Kouwisen! Hei geet et ëm 500 ha neit Bauland, hei geet et ëm nei Couloire vu Stroossen, hei geet et ëm grouss Arealer fir Betriber, hei geet et ëm kruzial Weichestellung fir d'Zukunft vum Land. Ech weess net, ech mengen, kee vun den Deputéierten heibanne weess, wéi déi Weiche mat deene Plan-sectorielen elo gestallt ginn.

Här President, do maache mir net mat! Wann een dat Gesetz stëmmt, dann iwwerléisst een d'Landesplanung der Technokratie an der Willkür vun der Exekutiv oder vun engem Minister!

Et ass jo och ganz erstaunlech, datt de Minister vum Logement an der Chamberskommissioun viru Kuerzem gesot huet, datt hien eigentlech herno, wann déi Plan-sectoriele bis do wieren, da géif hien déi Deeler net iwwer Plans sectoriels mä iwwer POSen ëmsetzen. Do freet ee sech dann iwwerhaupt: Jo, firwat hu mer dann dëst Gesetz gebraucht? Mir hatten e Gesetz vu POSen, dann hätt een dat jo scho kënne laang maachen. Mä dat ass nëmmen e Beispill, fir ze weisen, wéi dann herno och nach mat deem Gesetz hei jongléiert gëtt, fir sech esou ze arrangéieren, wéi een et grad gär hätt.

Wann ech elo och schonn do beim Logementsminister sinn, wëll ech och nach kuerz eng Klammer opmaachen, wat awer och eppes mat Landesplanung ze dinn huet, awer och méi spezifesch mat der Logementspolitik. Ech mengen, et ass esou, datt mer dat och - de Fernand Etgen an ech selwer - schonn op enger Pressekonferenz virun e puer Woche kloergestallt hunn, datt de Stat net dierf exklusive Bauhär hei zu Lëtzebuerg ginn oder mat verschiddene Promoteuren do exklusive Bauhär ginn hei zu Lëtzebuerg. Et muss een e Kader setzen, wou Privat a Stat kënnen zesummen agéieren, an d'Privatinitiativ dierf net ofgemuerkt ginn. Mir hunn och Problemer domadder, datt de Stat mat deem Gesetz systematesch hei Virkafrecht accordéiert kritt. Klammer zou.

Also wéi gesot, bei all Gesetz, wou Règlements grand-ducaux sinn, verlaangt ëmmer d'Chamber, datt mer déi Règlements grand-ducaux hei virleien hunn, ier mer e Gesetz en connaissance de cause ofstëmmen. Hei, bei esou wichtege Pläng, déi wierklech wesentlech si fir d'Ausrichtung vun der zukünftiger Landesgestaltung, déi leien haut net vir. Mä mir stëmmen hei en Instrument of, dat déi da praktesch mat ofseent.

Dat Gesetz kraazt och un der Gemengenautonomie. D'Plans sectoriels oder d'POS, déi sti jo dann iwwert de lokale Bebauungspläng, déi déi lokal Gemengeréit da mussen akzeptéieren, wou se souguer mussen contre leur gré praktesch an der Prozedur e Vote doriwwer maachen. Et ass kloer: Hei kréien d'Gemengen en Deel vun hire Kompetenzen, wat d'Raumplanung an hirer Gemeng ubelaangt, ewechgeholl, well se forcéiert ginn eventuell - vläicht si se domat d'accord, mä et kann awer och sinn, datt se forcéiert ginn -, fir Restriktionen op Terrainen ze maachen, fir Terrainen aneschtlers ze affectéieren, wéi si sech dat vläicht virgestallt hatten.

Bon, et muss een och drun erënneren, datt eigentlech och dat ganz Verschleefen elo vun dem Gesetz, vun de Plan-sectorielen, datt dat och vill Gemengen de Moment gehënnert huet oder nach dauernd hënnert, fir d'PAGen ofzeschlëssen. Et ass jo och scho verlängert ginn, den Délai, fir dat ze maachen, dat ass och keng gesond Situatioun. Et ass vill Zäit verluer gaangen an et bleiwen eng ganz Rei Onsécherheeten an de Gemengen. Et gëtt also awer och Zäit, datt dat gemaach gëtt.

Här President, ech mengen, d'Zäit leeft mer esou lues fort, duerfir zum Schluss nach eng Remarque, eng allerlescht Remarque. Dat ass zu de Plans directeurs régionaux, déi mat de-

sem Gesetz och ofgeschaaft ginn. Bon, zum enge kann ee bedauern, datt an deene leschten zéng Joer do net ganz vill gelaf ass. Ech mengen, dat ass awer och e bësse symptoma-tesch fir d'Landesplanungspolitik an deene leschten zéng Joer, wou ech net onbedéngt d'Feeler wëll bei de regionale Politiker gesinn.

Mir deelen éischter déi Kritik vu verschiddene kommunal a regional engagéierte Politiker, där mer der jo och heibannen hunn, déi bedaue-ren, datt dëst regionaalt Planungsinstrument mat engem Fiederstréch ofgeschaaft ginn ass. Et ass jo grad um Terrain, an de Regiounen, an dat huet een an der Vergaangenheet gesinn, wou do awer vill positiv Aarbecht gemaach ginn ass am Sënn vun der Landesplanung.

Ech mengen, Här President, et dierft lech kloer sinn, datt d'DP dëst Gesetz net wäert stëmmen.

Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci dem Här Berger. Als nächst Riednerin ass d'Madame Mutsch agedroen. Madame Mutsch, Dir hutt d'Wuert.

► **Mme Lydia Mutsch (LSAP).** - Merci, Här President! Léif Kollegeinnen a Kollegen, reng formal betruuecht geet et bei dësem Gesetzes-projet drëm, fir den Text vum bestoende Lan-desplanungsgesetz vun 1999 un d'Realitéit un-zepassen a gläichzäiteg verschidden Adapta-tioune virzehuelen an domat eis Planungsins-trumenter méi rechtssécher, méi einfach a méi iwwersiichtlech ze maachen.

Global betruuecht geet et awer ëm net méi an net manner, wéi den Exigenzen un eng nohal-teg Landesentwécklung Rechnung ze droen an domat eise Liewensraum besser ze notzen.

D'Landesplanung ass eng vun de Kärpräroga-tive vum Stat. Duerch eng iwwergeuerdnet Koordination, en transversaalt Virgoen an e professionelle Suivi sollen déi raimlech Zil-setzung vum Land mat enger nohalteger, ëm-weltfrëndlecher Entwécklung a mam Wirt-schaftsëmfeld a mat engem gesonde Sozialwie-sen ofgestëmmt ginn. Derbäi kommen och nach déi demografesch Entwécklung an d'Erausfuhrderunge vum Klimawandel, deene mer gläichermooesse musse Rechnung droen.

Dir gesitt et schonn: Eleng déi doten Opzie-lung, déi weist, wéi komplex d'Landesplanung eigentlech ass, an et spiert a weess een direkt, dass domat e ganz groussen Ofstëmmungsbe-son verbonnen ass an och en ensprechend groussen Zäitopwand.

Fir all déi genannte Beräicher op e gemeinsa-men Nenner ze bréngen an um Terrain ëmze-setzen, geet et net duer, fir déi richtig Struk-turen a Mëttelen ze hunn, mä et brauch een och déi richtig Instrumenter. Déi legal Instru-menter dofir sinn eise Programme directeur vun 2003, d'Plan-sectoriellen an d'Plans d'occu-pation du sol, d'POSen, wéi mir se nennen. Re-gional Pläng, déi ursprénglech am Gesetz vir-gesi respektiv weider ugestriift gi waren, sinn net zulescht opgrond vum kritischesen Avis vum Statsrot zu deem Thema net méi am aktuelle Gesetzestext virgesinn. Mä dorobber kommen ech spéider nach eemol zrëck.

Et brauch een awer net nëmme gutt Instru-menter, mä och a virun allem gutt Partner, fir déi verschide Visiounen an déi deklaréiert Ziler matgedroen ze kréien an zesummen ëmgesat ze kréien. An dat sinn un alleréischter Plaz d'Gemengen! Déi besch Landesplanung ass net vill wäert, wa keen Dialog mat de Ge-mengen do ass, an dofir wëll ech hei och ënnersträichen, wéi wichteg et ass, dass d'Ge-menge respektiv d'Bierger zur Gestaltung vun eise Land bäidroen kënnen.

Eigentlech misste jo déi sektoriell Pläng an enger landesplanerescher Logik éischter aus re-gionaler an interkommunaler Siicht wéi aus lo-kaler Siicht gekuckt an analyséiert ginn. Dozou feelen awer kompetent Entscheedungsgremien. Kommt, mir maachen eis näischt vir: Weder de Gemeindeverband ronderëm déi sougenannten Nordstad nach de Gemengesyndikat PRO-SUD, déi sech alle béid fir déi nohalteg Entwécklung vun hire respektive Regiounen asetzen, kënnen dës Fonctioun am Moment iwwerhuelen.

Och dëst Gesetz geet weder op de Wee vun der Schafung vun engem institutionaliséierte Gremium nach vun engem Regionalparlament mat prezis definéierte Kompetenzen an Ent-scheedungsbefugnisser, wéi et an enger Rei vu Länner de Fall ass. D'Definition vun de Re-gioune bleift onprezis, an ob en Interessever-bond wéi de PRO-SUD als Promotiounsinstru-ment fir d'Südregioun - mat oder ouni Regio-nalplang am Gesetz - eng Zukunft huet, wann

en an där aktueller Struktur bäibehale gëtt, woen ech hei ze bezweifelen.

D'Grondiddi, eng Zort Thinktank fir d'Regiou-nen ze maachen, bleift richtig, awer wéi eng Struktur fonctionnéiere kann an am beschten Entscheedunge fir d'Regioun kann huelen, bleift weiderhin op. Éierlecherweis muss een zouginn, dass trotz der Absicht iwwert d'Nout-wendegkeet vun enger regionaler an interkom-munaler Zesummenaarbecht d'Entwécklung vun der eegener Gemeng weiderhi priméiert, wat mangels transparenten an novollzéibare Kritäre bei der Attribution vun enger ganzer Rëtsch vu staatleche Subsidien a mangels iwwerfälliger Gemegefinanzreform an eisen Ae méi wéi verständlech ass.

Den urspréngleche But vun de regionale Pläng war deen: eng Kooperatioun tëscht de Ge-mengen um regionale Plang ze fördern an ze promovéieren.

Tatsaach ass, dass säit den 90er Joren d'Gemen-gen eng ganz Partie vun hire Kompetenzen un déi ënnerschiddlechst Gemengesyndikater an aner Organisatiounen ofginn hunn. De regio-nale Partenariat gëtt et deemno schonn eng ganz Rei vu Joren. Awer eleng schonn, well et net iwwerall deeselwechten ass, mécht dat d'Saach natierlech net méi einfach. Dofir soll och iwwert dëst Gesetz d'Méiglechkeet be-stoen, fir existent an zukünftg Partnerschaften aneschtens ze regelen an e kloer Kader fir dës regional Partenariater ze schafen. Dobäi ass et ausdrécklech gewünscht, dass eng gewësse Flexibilität behale ka gi bei der Gemegeaut-onomie, déi och der Gemegeautonomie entgéintkënn.

Et gouf och schonn 2008, wou mer deen Dé-bat d'orientation iwwert d'Reorganisatioun vun eise Territoire haten, festgestallt, dass d'Ze-summenaarbecht um regionale Plang no ën-nerschiddleche Logiken a Prémissë fonction-néiert, jee nodeem, wéi ausgeprägt dat regio-naalt Bewosstsinn ass a wéi et sech och am konkrete Fall definéiert.

Fir eis als LSAP war an ass et nach ëmmer rich-teg, dass mer dat differenziéiert upaken an de Gemege deen néidege Fräiraum ginn, dass se selwer kënnen entscheeden, ënner wéi enger Form si wëllen zesummeschaffen. Op laang Siicht sinn ech iwwerzeegt, dass eng Multipli-katioun vu Syndikater, wéi mer se an de leschte Jore kannt hunn, net nëmmen net méi iwwer-siichtlech ass, mä doriwwer eraus och net méi ze gërieren ass, souwuel vum Organisatore-sche wéi och vum Finanziellen hier.

Och wann een iwwert d'Zil, de Fonctionne-ment an d'Struktur vun de Gemegesyndikater diskutéiere kann, ass et wichteg, dass mer d'Kooperatioun à vocation multiple tëscht de Gemege weider fördere kënnen, andeem mer de regionale Kader trotzdem privilegéieren an duerch vereinfacht Prozeduren och erliichteren. Aneschtens geet et jo och net!

An der Kommissioun war eng grouss Majoritéit derfir, fir d'Kooperatiounen tëscht Stat a Ge-mengen an der Zukunft méi flexibel ze halen a se virrange a Form vu Konventiounen mam Stat ze maachen. Dëse Wee, fir iwwer Konventioun-en d'Konditiounen vun enger interkommunaler respektiv regionaler Zesummenaarbecht mam Stat festzeleeën, wäert an der Zukunft e wich-tegt Instrument si fir déi Gemege, déi op de Wee vu gemeinsame Projekte mat enger regio-naler Envergure wëlle goen.

Déi Bottom-up-Approche, déi ursprénglech mat Hëllef vun de Regionalpläng sollt ëmgesat ginn, ass a bleift also nach ëmmer aktuell, och no dësem Gesetz!

E villverspriedend Beispill vun enger Kollabora-tioun tëscht Gemege, an dësem Fall souguer iwwert d'Landesgrenzen eraus, ass zum Beispill de GECT, de Groupement européen de coopé-ration territoriale Alzette-Belval, dee véier Süd-gemengen, Esch, Suessem, Schéffleng a Mon-nerech, an aacht franséisch Gemege ron-derëm de Site Belval regroupéiert, oder och de SIKOR, de Syndicat intercommunal vum Kor-dall, deen zesumme mat dräi belschen an 20 franséische Gemege an enger gemeinsamer Association Transfrontalière de l'Agglomération du Pôle Européen de Développement" ass.

Wat mer op alle Fall elo scho wëssen, léif Kol-leeginnen a Kollegen: Egal wien deen nächste Landesplanungsminister gëtt, e wäert mat Sé-cherheet entscheedend méi Pouvoiren hunn a vill méi vernetzte Kompetenzen, esou wéi et sech och fir eng iwwergeuerdnet Zoustänneg-keet fir déi global Entwécklung vum Land ge-héiert! Den Aarbechtsberäich vum Landespla-nungsminister gëtt méi kloer definéiert, genee wéi och déi jeeweileg Kompetenz vum de ver-schiddenen Acteuren.

Entscheedend dobäi ass de Rôle de coordina-teur, deen der Landesplanung an Zukunft oper-leucht gëtt. De Minister fir Landesplanung ass deen, deen derfir suert, fir de Programme di-recteur genee wéi déi aner Instrumenter vun

der Landesplanung, d'Plan-sectoriellen an d'Plans d'occupation du sol - ech hätt awer POSe solle soen -, fir si ëmzesetzen op de Grondlage vum Gesetz, an deementspriedend musse se dann och applizéiert ginn.

De Minister behält doriwwer eraus d'Zoustän-negkeet, fir am Kader vun den Zilsetzungen, déi an dem Programme directeur drastinn, déi Initiativen ze huelen, fir dës Ziler no landespla-neresche Kritären ëmzesetzen an derfir ze suer-gen, dass déi gesetzlech festgeluechte Pläng och tatsächlech esou ëmgesat ginn. Hie gëtt domadder de Maître d'ouvrage vun enger proaktiver an eigentlech och enger interaktiver Landesplanung.

Ech si mer net esou ganz sécher, ob all seng Ministerkollegen haut scho wëssen, awéiwäit dës Extensioun vun de Befugnisser vum Lan-desplanungsminister an der Zukunft och Réper-cussiounen op hir jeeweileg Ressorte wäert hunn.

Egal wéi, de Wee, dee mer haut ginn, war schonn iwwert d'Gesetz vun 1999 iwwert d'Plans directeurs - deemools war den Här Bo-dry Landesplanungsminister - virgezeecht ginn an en ass zesumme mat den IVL-Richtlin-nen, déi eis jo elo jorelaang scho begleeden a guidéieren, nach ëmmer richtig. Schon 1999 war de Wonsch geäussert ginn - an och dat ass haut nach ëmmer wouer -, dass mer eng gutt koordinéiert an iwwergeuerdnet Gesamtpla-nung fir eist Land ganz batter brauchen.

Här President, d'Commission de suivi, déi fir d'Mise en œuvre vun de Plans sectoriels agesat gëtt, dat wäert e ganz bedeitenden a virun allem e ganz grouse Gremium ginn, wouwéinst et dierft erlaabt sinn, d'Fro vum Fonctionnement a vun der Effikassitéit vun dë-sem Gremium ze stellen.

Doriwwer eraus kann ee sech d'Fro stellen, fir-wat d'Regierungsvertreder, also déi, déi duerch hir Fonctioun scho maassgeblich un der Quell souze beim Ausschaffe vun de Plans sectoriels, op en Neits an där Form an an där Envergure agebonne musse si bei deem, wat do elo virge-sinn ass.

Wat d'Plans sectoriels ugeet, esou sinn eng ganz Rei vu konkrete Verbesserungen an dëse Projet de loi agefloss. De Suivi vun de Plan-sectorelle soll vun elo u méi einfach gehandhaabt ginn a vun der Form hier institutionaliséiert ginn. Mir fannen dat ganz wichteg a mir ënner-stëtzen dës Démarche, och am Zesummenhang mat de kommunale Planungsinstrumenter, de PAGen oder PAPen, wou een an Zukunft déi ganz Prozedur net muss vu vir ufänken, wann eng kleng Modifikatioun virgesinn ass, déi awer näischt um Gesamtkonzept ännert.

Wat d'Entwécklungspolitik an d'Planungsinstru-menter an de Gemege ugeet, esou bréngt dëst Gesetz eng wesentlech Verbesserung -, oder eng weider wesentlech Verbesserung -, andeem elo ganz kloer definéiert ass, wéi eng Dispositiounen vun engem Plan sectoriel obliga-toresch sinn a wéi eng just eng Recommandati-on duerstellen. Während der Ausschaffung - an dat schéngt mer och normal ze sinn - vun de Plan-sectoriellen dierfen d'Gemege keng Ännerungen un hire PAGE virhuelen, eleng schonn, fir en administrativen Hin an Hier ze verhënneren, well et huet jo keen drun ze gewannen, wann de Stat an d'Gemege net zesummeschaffen an hir Energie an onnéidege Muechtpillercher vergeuden!

Wat doriwwer eraus eis Obligatiounen ugeet, déi mer um europäesche Plang hunn, am Be-räich vun der Ëmwelt notament, esou ass och déi sougenannten „Directive EES“ an dëst Ge-setz agefloss. Si gesäit vir, dass d'Inzidenze vu Landespläng op d'Schutzbestëmmunge fir d'Natur musse berücksichtegt ginn. Dat sinn déi sougenannten Etüden iwwert d'„incidences environnementales“, déi en Deel vun eis schonn um kommunale Plang ganz gutt ken-nen, besonnesch déi Gemege, déi scho méi wäit bei der Opstellung vun hirem neie PAG sinn. Och am Beräich vun der Landesplanung ass et wichteg, déi Donnéeën ze hunn, fir am Noutfall déi néideg Alternativen unzebidden a beispillsweis Kompensationsfläche kënnen vir-zeesinn.

De Rapporteur, deem ech fir seng souverän Vir-bereedung an der Kommissioun a säi gudden an iwwersiichtleche Rapport Merci soen, ass scho bei senger mëndlecher Presentatioun am Detail op déi verschidden Instrumenter aga-an-gen, déi an dësem Gesetz fir d'Ëmsetzung vun de verschiddene Pläng am Sënn vun enger mo-derner Landesplanung virgesi sinn. Ech wäert dat dofir net widerhuelen.

Här President, wat vill Gemege an och Pri-vatpersounen interesséiert, ass net nëmmen d'Élaboratioun vun dëse Pläng, mä virun allem och d'Fro, wat fir Méiglechkeeten de Ge-mengen an dem Public zoustinn, fir e Plan sectoriel ze gestalte respektiv ze contestéieren. Et ass schonn hei an deem Zesummenhang be-

tount ginn, dass d'Gemege nëmme e Recht op en Avis hunn, sief et bei de Plans sectoriels oder bei de Plans d'occupation du sol.

De Statsrot an och de Syvicol haten drop hi-gewisen, an zimlech ferm, dass et wichteg wier, fir d'Gemege schonn am Virfeld, also bei der Ausschaffung vun de Sektorialpläng mat an d'Boot ze huelen. Bon, dat hu mer e bësse ver-passt. Dat géif sécherlech fir méi Akzeptanz suergen, mä och fir e besseren Know-how vun deene Leit, déi den Terrain jo awer am beschte kennen!

Och wa mer duerchaus novollzéie kënnen, dass et bei 106 Gemege net evident ass, fir elo jiddweree perséinlech ze froen a matanzeban-nen, esou hoffe mer dach awer, dass an der Praxis verschäerft op de Syvicol als privilegierte Partner wäert zrëckgegraff ginn.

An nach ass Zäit, Här Minister, fir dat konse-quent ze maachen a weiderzemaachen. Well et ass am Usaz jo schonn do!

En anere reelle Problem entsteet bei der Erstel-lung vun den Aise vun de Gemege zu de Plans sectoriels: Dräi Méint si kuerz an et wäert ganz schwierig ginn, déi noutwendeg Kompe-tenzen an deem Délai ze bündelen. Dobäi ass et vun zentraler Bedeutung, dass d'Gemege d'Méiglechkeet a genuch Zäit hunn, fir eng seriö Kontributioun kënnen ze maachen zu der zukünftger Entwécklung vun hirer Gemeng, zu der zukünftger Entwécklung vun hirer Re-gioun an och vun hirem Land an deene ver-schiddene Beräicher.

Och wa mer eis heibannen alleguerten eens sinn, dass an eise Gemegeservicer vill a gutt Aarbecht geleescht gëtt, esou musse mer dach awer realistesch soen, dass souwuel déi quanti-tativ wéi och déi qualitativ Personalausstattung vun de Gemege kaum gëeegent wäert sinn, fir nieft de lafenden Aufgaben - an et gëtt der ëmmer méi, mat deene mer konfrontéiert sinn - och nach fundéiert Aussoen zum Inhalt vun de Plan-sectoriellen ze maachen. Genee dat ass awer absolut noutwendeg. Dat ëmsou méi, well sech d'Prescriptiounen aus de Plans sectoriels an Zukunft d'office op d'PAGen imposéie-ren an déi berühmten Autonomie communale domadder bestëmmt net gestärkt gëtt.

Am Virfeld doriwwer diskutéiere wäert eleng schonn aus täitleche Grënn oft net méi méig-lech sinn. Ëmsou méi wichteg gëtt et, fir bei der Ëmsetzung vun dësem Gesetz net mam Bulldozer iwwert d'Gesetz ze fueren, wat jo mengen Informatiounen no och kee wëlles huet. Dat schonn eleng, well et no de Grond-prinzipie vun der Subsidiaritéit d'Gemege sinn - a bleiwen! -, déi am nooste beim Bierger sinn an dofir agebonne musse ginn, egal op wéi eng Aart a Weis!

An der Kommissioun ware mer eis och eens, dass eng Consultation publique néideg wier bei de Plans sectoriels, well se fir d'Gemege bin-dend ginn. Datselwecht gëllt fir déi Mesuren, déi mat der Absicht vun enger Simplification administrative am Zesummenhang mat den Enquête-publiques agefouert ginn. Et ass also net vu Muttwëll, wann een de Public matzäit abënt. An d'Bedeelegung vun der Öffentle-keet ass haut eng ganz aner wéi virun zéng Joer, wou Internet an elektronesch Onlinebe-deelegung nach keen Thema waren.

Eent vun den Haaptziler vun dësem Projet - och dat wëll ech net ausféierlech behandelen, well dat vu mengen zwee Virriedner gemaach ginn ass - war et, fir d'Expropriatiounsprozeduren ze reforméieren an ze vereinfache bei de Projeten, déi d'intérêt public sinn. Mir kenne jo e puer Situatiounen, wou Propriétaires net bereet wa-ren ze verkafen a wou et zu jorelaange Prozes-ser koum, bis zum Beispill eng Strooss oder eng aner öffentlech Infrastruktur konnt färdgege-maach ginn.

Och d'Extensioun vum Droit de préemption kënnt der Allgemengheet zegutt. De Stat wéi och d'Gemege sollen e Virrecht hunn, fir Par-zellen oder Gebaier ze verkafen (veuillez lire: kafen), déi fir öffentlech Projeten noutwendeg sinn. Dat ass u sech näischt Neits, mä et ass awer wichteg genuch, fir et hei ze widerhuelen! E Virverkafsrecht ass och méi wënschens-wäert wéi eng Expropriatioun, well et gewéin-lech och ouni gréisser Contestatiounen vusäite vun de Betroffene vill méi harmonesch iwwert d'Bühn geet.

Här President, léif Kollegeinnen a Kollegen, mat dësem Gesetz si ganz wichteg Virbesse-runge verbonnen, déi mir als Sozialiste begréis-sen an och ënnerstëtzen. An awer stellt sech weiderhin d'Fro, wéi mer an Zukunft d'Mis-siounen vum Stat a vun de Gemege definéie-ren a wéi eng Konkusiounen mer doraus-er zéien.

D'Gemege sinn a bleiwen den éischten Usprichpartner vum Bierger. D'Uspréich un d'Gemege an hir Servicer gi kontinuéierlech an d'Luucht. A mat den zousätzlechen Aufgabe wiisst de Besoin un héich qualifizéierte Leit, sie-

fen et Architekten, Juristen, Ingenieuren, Energieberoder, Urbanisten, Ekonomisten an esou weider. Eleng schonn den administrativen Opwand verlaangt no engem ëmmer méi héije Mooss u Professionalismus.

Och wa mer vu Pakt schwätzen oder vun euro-päeschen Hëllefsgelder, ass et wichteg, dass d'Gemengen hir Kompetenzen a Ressourcen zesummeleeën, do wou et Sënn mécht, eleng scho fir double Emploi ze verhënneren. Obwuel d'Zukunft vun enger regionaler Interessegemeinschaft wéi PRO-SUD a mengen Aen - an ech widderhuelen et - net ofgeséichert ass, esou féiert dach kee Wee dolaanscht, dass d'Gemengen, an net nëmmen am Süden, verstärkt Kompetenzen um regionale Plang zesummeleeën a méi un engem Strang zéien.

D'Erausforderungen an den Know-how, mat deenen eng Gemeng haut konfrontéiert ass, kënnen net méi mat deem, wat virun zéng, 15 oder 20 Joer gefrot war a wichteg war, verglach ginn. A genee där Realitéit musse mer Rechnung droen, andeems mer d'Kräfte bündelen, Synergie fannen an dobäi selbstverständlech och Sue spueren!

Am Rumm vun dësem Gesetz gi wichteg an objektiv Kritäre fir déi zukünftige Entwécklung an eise Land definéiert. An eisen Ae mussen dës Kritären dofir och eng matentscheidend Roll bei der Neiverdeelung an der Reorganisatioun vun de Gemegefinanze spillen. Wuel hunn all Gemengen am Land déi nämlech Grondbesoine fir hir Bierger, jo, dat stëmmt. An awer huet, bedéngt duerch hir historesch an demografesch Entwécklung oder hire geogra-feschen a sozioekonomeschen Hannergrond och bei eis am Land net all Gemeng déiselwecht Prärogativen aus landesplanerescher Siicht!

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wa mir eng Entwécklung fir eist Land ustriewen, wou mer de Raum optimal notze wëllen an am Respekt vum Klimaschutz fräi Flächen erhalen an neier schafe wëllen an d'Vekéiersbelaaschtung reduzéiere wëllen, da komme mer net dolaanscht, fir och eis Stied ze stäerken! Eng nohal-teg Entwécklungspolitik setzt viraus, dass grad do d'Entwécklungsschwéierpunkter leie mussen, wou schaffen, wunnen, akafen, Fräizäit-ariichtungen, öffentlech a privat Déngscht-leeschungen zesummetreffen. An dat ass nun eben den urbane Raum, och bei eis am Land!

Doriwwer eraus ass d'Zil vun der Landesplan-ung jo net, fir déi wirtschaftlech Entwécklung do, wou se virrangeg stattfënnt, ze bremsen, mä fir se weider ze erméiglechen an ze encoura-géieren. D'Gemengen, déi bei der Gestaltung vun eise Land op interkommunalem, regio-nalem, nationalem Plang oder um Niveau vun der Groussregion respektiv op internationalem Plang Aufgaben iwwerhuelen, mussen dofir och déi noutwendeg finanziell Mëttelen kënnen an Usproch huelen. Landesplaneresch Iwwer-leeunge mussen dofir ee vun de Verdeelungs-schlëssele si bei der Approvisionnement vun de Gemengen aus dem Fonds communal de dotation financière.

Fir ofzeschlëssen, Här President: Mat Hëllef vun dësem Gesetz, wäerte mer verschidde Schwie-regkeeten, mat deene mer an deene leschte Jo-ren um Terrain konfrontéiert gi sinn, ophiewe kënnen an eng besser Ëmsetzung vun de Lan-desplanungsziler erreechen. An awer hänkt de Succès bei der Ëmsetzung vun dësem Gesetz - a vläicht nach vill méi wéi bei engem anere Ge-setz - vun der Motivatioun vun deenen Ac-teuren of, déi et akzeptéieren an ëmsetze mussen. An et si si, déi mir an Zukunft konse-quent abannen a stärke mussen.

Dat gesot, iwwerbréngen ech den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu dësem Projet de loi a soen och Merci fir d'Opmierksamkeit.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci der Madame Mutsch. An als leschte Riedner ass agedroen den Här Gira.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*).- Här Pre-sident, Dir Dammen an Dir Hären, ech hunn am Virfeld vun haut d'Debatte vun 1999 iwwert dat fréiert an heitegt Landesplanungsgesetz no-gelies. An ech kéint eigentlech eng Copy-paste-Ried vu menger Ried vun deemools hei halen.

Ech hunn - leider, muss ech soen - festgestallt, dass bal alles, wat ech deemools gesot hunn, haut nach richtig ass. Zum Beispill, dass Lan-desplanung an deem Land hei net mat engem groussen L geschriwwen gëtt, dass Infrastruk-turen net no klore Kritären implantéiert ginn, mä éischer nom Präis vum Terrain. Deemools hat ech, an dat war déizäit am Gespréich, d'Luxlait erwähnt. Haut kéint ech vum Agrarcenter schwätzen. Also: Politique à la tête du client.

Ech hunn och gesot, dass d'sektoriell Denke vun deenen eenzelne Ministeren a Ministèreen eng kohärent Landesplanung géif verhënneren. Och dat, mengen ech, ass haut méi wéi jee

nach ëmmer richtig. An dee regionale Ge-danke wier net do aus Mangel un Ureizer, virun allem aus Mangel u finanziellen Ureizer. An ech hat och viru 14 Joer scho festgestallt, dass ganz vill Gemengen, an net nëmmen déi ganz kleng - wann een duerch d'Ländche fiert, gesäit een dat -, iwwerfuert wieren an de Promoteuren ausgelievert wäeren, well se net kohärent Ins-trumenter hätten, fir sech do ze wieren.

All dat, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ass haut leider nach ëmmer wouer. An d'Situatioun huet sech op jidde Fall net verbessert, mä éischer verschlechtert, well den Drock op den Ter-rainen, déi mer jo bekannterweis net kënnen erweideren, nach ëmmer méi grouss ginn ass.

Mir hunn deemools awer net nëmme kritiséiert, mir hunn och deemools scho ganz konkret Pro-pose gemaach. An heiansdo ass et jo schéin, wann ee Saachen noliest. Jo, ech hunn dee-mools viru 14 Joer scho vum Ofschafe vun den Distriktskommissariater geschwat. Mir hu se elo fir d'X-t erëm vum Innenminister ugekënnegt kritt. Ech fäerten, dass ech dat a menger polite-scher Carrière net méi wäert erliewen.

Mir hunn deemools och proposéiert, dass een um regionale Plang sollt multidisziplinär Tea-mer asetzen, fir flächendeckend eng kohärent Approche zu de Problemer ze hunn, erunze-go. Ech hunn deemools proposéiert, eng ganz Rei Plan-sectoriellen auszeschaffen, zum Beispill fir GSM-Antennen. Heiansdo huet ee jo dann d'Erfollegserliefnes als Oppositionspoliti-ker, dass dann eng Iddi opgegraff gëtt. Déi ass bekanntlech... Wéi d'Operateuren einfach net méi anescht weiderkomm sinn, huet dann och d'Regierung endlech erkannt, dass ee vläicht méi dacks sollt dat Instrument vum Plan secto-riel asetzen. An, siehe da, wéi de Plan sectoriel bis gemaach war, dunn ass et gaangen.

Iwwregens e selwecht Beispill, dat war dat vun de Bauschuttdeponien. Do ass all Kéiers, wann am Ländche sollt eng Bauschuttdeponie ge-maach ginn, bal e Biergerkrich entstanen. Wéi d'Regierung e Plan sectoriel opgestallt huet, wou transparent Kritären dra waren, no deenen da sollten déi Infrastrukturen iwwer Land ver-deelt ginn, siehe da, op eemol ass d'Opposi-tioun vill méi kleng ginn an et konnt relativ kuerz e flächendeckende System vu Bauschutt-deponië gemaach ginn.

Ech hat och deemools proposéiert, e Plan sec-toriel „Wand“ auszeschaffen. Ech muss mat Be-dauere feststellen, dass den Här Schank an enger rezenter Antwort op eng Question parle-mentaire vum Här Berger nach ëmmer de Sënn vun deem Plan sectoriel net agesäit. Ech fan-nen, elo si mer awer wierklech... Do geet et an zwou Säiten, eng Kéier an der Protektioun vun der Landschaft, mä och an der Produktioun vun nohalteger Energie, geet et, mengen ech, ëm en Intérêt public. An ech sinn iwwerrascht, dass dann den delegierten Ëmweltminister mengt, dat do wier eleng Saach vun Investisseuren. Ech fannen dat méi wéi bedauerlech an och ge-féierlech.

Deemools hunn déi gréng dat Gesetz net ge-stëmmt aus zwou Ursachen: éischstens well kee Fonds régional virgesi war; an zweetens well d'Conseils régionaux, déi an der Kommissioun eigentlech deemools eng Unanimitéit fonnt ha-ten, dee leschte Moment op Drock vum dee-molegen Innenminister Wolter erausgeholl si ginn.

Mir hunn als Konklusioun deemools gezunn, dass déi schéin Instrumenter, wéi d'Pro-grammes directeurs an anerer, déi an deem Gesetz virgesi si vun 1999, just Absichtser-klärunge géife bleiwen. Wann dee fundamen-tale Widdersproch, nämlech dass Gemengen, déi zesummeschaffen, männer an hirer eegener Keess hunn, wéi déi, déi nëmmen no hirem Kierchentuerm kucken, wann dee Widder-sproch net géif ofgeschaaft ginn, da kéime mer net weider.

A leider, Här President, hu mer Recht behalen, well, an dat hu meng Virriedner deelweis hei schonn erwähnt, och de guttgemenge Ver-such, iwwert den IVL endlech zu Lëtzebuerg eng integréiert Planung hinzekréien, ass kläglech gescheitert. Dat wësse mer alleguer-ten. An eleng déi Zuelen, déi mer dann heiansdo vum Statec oder vum CEPS presen-téiert kréien, déi weise jo am Verglach vum IVL, dass iwwerhaapt net dat, och nëmmen usaz-weis dat konnt an der Rei gehale ginn, wat do ee Moment probéiert gi war hinzekréien.

Nach ëmmer ginn zu Lëtzebuerg Landesplan-ung a gréisser Strukturen net no klore Ziler an objektive Kritären an transparenten Diskus-siounen organiséiert, mä meeschtens no den Interesse vun de Promoteuren. Do ass nach näischt besser ginn.

An ech wëll nëmmen hei un dat villzitéiert Bei-spill Wickreng/Léiweng erënnern. Do huet ee scho misse ganz vill Phantasie entwëckelen, fir dee Projet och nëmmen usazweis an dat eran-zedrëcken, wat an engem Plan directeur... an

engem Programme directeur - pardon - stoung, oder an eenzelne Virgaben. Och wann een de Plan sectoriel iwwert déi schützenswäert Land-schafte kuckt, gesäit ee ganz kloer, dass do soll tëscht der Stad an dem Süden e fräie grénge Raum bleiwen. All dat ass mat engem Fieder-stréch op d'Säit gemaach ginn. An et ass just no dem Kritär gekuckt ginn, dass do e gréissere Promoteur e gréisseren Territoire leien hätt, fir an deem Dossier virzegoen.

An den zweete Kritär, no deem och nach ëm-mer, mengen ech, ganz viles hei an deem Land décidéiert gëtt, dat sinn déi gutt Bezéiungen tëscht eenzelne Buergermeeschteren an een-zelne Ministere respektiv eenzelne Beamten oder Beamtinnen. Ech wëll do d'Beispill Mamer huelen, net well et do schlimmer sollt si wéi anzwousch aneschtens - et ass zwar och net besser do -, mä well ech déi Gemeng ganz gutt kennen, well ech awer des Öfteren derduerch-fueren an iwwer Joren a Jorzéngte konnt ge-sinn, wat dann do alles dernieft geplangt ginn ass.

Zu engem gewëssene Moment ass gesot ginn: „Mir brauchen e Lycée am Westen.“ Hätt een de Programme directeur geholl a konsequent ëmgesat, dann hätt dee Lycée deemools mis-sen op Stengefort kommen. Well de CDA...

(*Interruption*)

Jo, Här Roth, Dir kënnt kucken. Dir waart och net responsabel fir deen do Feeler. Dat war nach Äre Virgänger.

...nach well... trifft et jo awer zu Mamer. Et brauch een d'Kaart nëmmen ze kucken, an da gesäit een: Am Westen ass den CDA Stengefort. An dat Normalst vun der Welt wär jo ge-wiescht, wann et heescht: „Sou, elo entlaaschte mer d'Stad Lëtzebuerg e bëssen. Mir setzen net nach dräi Lycéeën op de Campus Geesseknäp-pchen oder op de Lampertsbiert mat alle ver-kéiersteschne Problemer, déi mer kennen. A mer setzen deen do, wou en higeheiert. A mer stäerken deen CDA, deen am Weste virgesinn ass, nämlech Stengefort.“

Wat ass geschitt? De Lycée ass op Mamer gesat ginn. Fro mech net, no wéi enge landesplane-resche Kritären dass dat virgaangen ass. Ech soen lech emol, wat eis Versioun ass, firwat dee Lycée deemools op Mamer komm ass. Ech mengen, dat war virun allem, fir den Här Hosch ze berouegen. An dat hat och ganz vill dermat ze dinn, dass deemools de Coordinateur gé-néral am Travaux-publics-Ministère zoufälleg och zu Mamer gewunnt huet. Nämlech den Här Pesch.

Knapps war de Lycée fäerdeg, war dee virgesin-nene Verkéierschaos all Moien do. Et ass jo lo-gesch, wann Honnerte Schüler an der File in-dienne iwwert d'Foussgängersträife virun en-gem Rond-point ginn, dass dann hannendrun minutteweis, zéngminutteweis keen Auto méi virukënn. Dat konnt ee bis viru Kuerzem all Moien op där Plaz do bewonneren.

A wa mer zu Lëtzebuerg schonn e Feeler maa-chen, da léiere mer jo meeschtens net draus, mä da kënnt et jo net op e bëssen un an da maache mer nach en zweete Feeler derbäi. An da setze mer nach déi zweet Europaschoul och matzen an d'Pampa, wann een esou däerf soen, wou awer nu guer keng landesplaneresch Kritäre méi gëllen.

(*Interruption*)

Dann ass natierlech de Verkéierschaos total per-fekt.

(*Interruption*)

Blocage während Stonnen. A wat musse mer da maachen? Wat musse mer da maachen, Här President?

► **M. le Président.** - Erlaabt Der, Här Gira, datt den Här Roth lech eng Fro stellt?

► **M. Gilles Roth** (CSV), *rapporteur*. - Also...

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - Jo.

► **M. Gilles Roth** (CSV), *rapporteur*. - Sidd Dir der Meinung, dass den Tossebiert Pampa ass? Also, ech soen lech op jidde Fall: D'Bierger vu Mamer a Bartreng soen lech dofir villmools Merci.

(*Interruption*)

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - Also, ech mengen, dass, wann ee kuckt, wou déi Europa-schoul läit, wäit ewech vun aller Zivilisatioun, wann ech dat emol esou däerf soen,...

► **Plusieurs voix.** - Ooohhhh!

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - ...dat ass fir mech... Dat ass fir mech d'Pampa. Also, wann dat do landesplaneresch Sënn mécht, dass een eng Europaschoul op d'gréng Wiss setzt, da verstinn ech wierklech guer näischt vu Landes-planung. Dat ass richtig.

► **Une voix.** - Dat ka sinn.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - Mä well awer deemools scho ganz e bësse geléiert gi

war aus deem Verkéierschaos, deen de Lycée Josy Barthel produzéiert hat, ass dann dunn di-rekt mat der Europaschoul eng Fly-over-Bréck an en Tunnel geplangt ginn.

Dir Dammen an Dir Hären, ech weess net, ob Der schonn allegueren do passéiert sidd, zën-ter dass dat méi oder weineger fäerdeg ass. Kuckt lech dat un.

► **M. Gilles Roth** (CSV), *rapporteur*. - Also, et geet...

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - Kuckt lech dat un, wat do vun öffentleche Gelder ver-schwennt gi sinn. Ech wëll de Chiffer net ken-nen, mä dat do kascht e Verméigen. A kënnt Der lech virstellen... Sidd Der schonn eng Kéier am Ausland duerch e gréissert Duerf, vu 4.000, 5.000 Awunner gefuer mat enger Fly-over-Bréck?

Mä esou fonctionnéiere mer hei zu Lëtzebuerg. Esou hu mer 30 Joer laang fonctionnéiert. D'Sue si vum Himmel gefall a mir hu kengem wëllen op d'Féiss trëppelen. A wann deen ee Buergermeeschter deen ee Minister oder deen aneren héije Beamte gutt kannt huet, dann hu mer ebe gesot: „Elo kënnt de Lycée net dohin-ner, wou en higeheiert landesplaneresch, mä elo maache mer deem eng Zockerboun,...“ - besonnesch dem Här Hosch deemools - „...elo kënnt dat op Mamer.“ An da stelle mer fest, dass mer net kohärent virgaange sinn. An da musse mer Milliounen Euro öffentlech Gelder huelen, fir déi Verkéierssituatioun dann een-egermoossen - eenegermoossen, wëll ech be-tounen - an de Grëff ze kréien.

Gitt lech dat ukucken. A well mer jo dann awer nach vill Suen hunn, da maache mer nach eng schéin Harstengsmauer, wou ech och net wëllt wëssen...

► **Mme Viviane Loschetter** (*déi gréng*). - Richtig.

► **M. Claude Wiseler**, *Ministre du Dévelop-pement durable et des Infrastructures*. - Mä, Här Gira, Dir musst eis just nach soen, wann Der et wëllt an den Zentrum an an d'Stad setzen, wou Der et da gesat hätt? Wann Der en net wëllt an d'Pampa setzen, wann d'Pampa zu Mamer ufänkt, da sot eis emol, wou Der et net wëllt... wou Der et da wëllt setzen.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - Also, ech mengen, et hätt een an a ronderëm d'Stad awer nach Dosende Plaze fonnt, wou déi zweet Europaschoul...

► **M. Claude Wiseler**, *Ministre du Dévelop-pement durable et des Infrastructures*. - Genau net. Genau dat ass de Fall...

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - ...déi zweet Europaschoul besser higeasst hätt,...

► **M. Claude Wiseler**, *Ministre du Dévelop-pement durable et des Infrastructures*. - Sécher net.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - ...wéi op deen do, a mat...

► **M. Claude Wiseler**, *Ministre du Dévelop-pement durable et des Infrastructures*. - Dir sot,...

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - ...manner Suen.

► **M. Claude Wiseler**, *Ministre du Dévelop-pement durable et des Infrastructures*. - ...mir hät-ten Dosende Plaze fonnt, mä genau dat ass de Problem. Mir fannen an der Stad net Dosende Plazen, fir Schoulen hinsetzen. A wann Der eng Schoul vun 2.000 bis 3.000 Schüler wëllt hisetzen, da fannt Der am Zentrum vun der Stad keng Plaz. Dofir ass dat elo alles schéin einfach theoretesch gutt gesot, mä esou ass d'Realitéit just net.

► **Mme Viviane Loschetter** (*déi gréng*). - Et ass net Zentrum vun der Stad.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - Ech maa-chen eng Wett mat lech, Här Wiseler, dass, wa mer eis gutt Zäit géifen huelen an e kompe-tente Büro géifen dropsetzen an den Zentrum vu Lëtzebuerg analyséieren,...

► **M. Claude Wiseler**, *Ministre du Dévelop-pement durable et des Infrastructures*. - Da si mir zwee awer ne méi am Amt, bis mer dat fonnt hunn.

► **M. Camille Gira** (*déi gréng*). - ...dass et nach x Plaze gëtt, déi urbanistes, verkéiers-technesch besser sinn, wéi déi Plaz, wou déi Europaschoul 2 higesat ginn ass. Däers kritt Der mech wierklech net iwwerzeegt. An nach eng Kéier: Wann ech gesinn, wat do vun öffentle-che Gelder...

Vläicht, vläicht, Här President, wäerte männer Suen am Budget deemnächst méi Positives fir d'Landesplanung zu Lëtzebuerg mat sech

bréngt wéi all schéi Gesetzer, déi mer maachen. Well déi do Spillercher an déi do Verschwendung vun den öffentliche Gelder, wéi dat, wat do um Fouss vum Tossebiérg geschitt ass, ech fäerten, dat kënne mer eis an Zukunft net méi leeschten. An da kommen och vläicht anerer zum Schluss, dass dat do wierklech net ganz sënnavoll war, wat do geschitt ass.

Elo kann een an et muss ee jo d'Fro stellen: Huet d'Regierung dann aus deem do Beispill...? Mä nach eng Kéier, ech kéint där do Beispiller nach eng hallef Dosen iwwert d'Land zielen, mä ech hunn dat do just geholl, well ech dat ganz gutt kennen, well ech déi Entwécklung do joer fir joer matgemaach hunn.

Mä huet dann déi Regierung hei aus deene Feeler geléiert an elo e Gesetz geschafen, wat endlech deenen Eerausforderunge gerecht gëtt? Well déi sinn - ech mengen, do si mer eis allegueren eens - an deene leschte 15 Joer net méi kleng ginn. De Wuesstum ass riicht weidergaangen. D'Ëmwelt ass nach ëmmer méi ënner Drock, an de Verkéierschaos ass permanent. An déi öffentliche Finanzen sinn, wéi scho gesot, esou schlecht, dass mer eis eigentlech net méi en ineffizienten Émgang mat staatlecher Subside kënne erlaben, wéi dat elo deelweis de Fall war.

Mir sinn der Meinung, Här President, dass déi puer punktuell Ännerungen, déi hei virgeholl gi sinn an deem Gesetz, bää Wäitem net duerginn, fir deene gewaltigen Eerausforderungen och nëmmen usazweis gerecht ze ginn. Mir gesinn eigentlech bei deenen Ännerungen nëmmen ee positive Punkt. Dat ass déi erwähnten Antispekulationsklausel, well et héich Zäit ginn ass, fir déi anzeféieren, fir dass mer iwwerhaupt nach iergendwou an deem Land zu engem Hektar Terrain kréien (veuillez lire: kommen), fir eng öffentliche Infrastruktur drop ze setzen an deen Terrain dann och nach vläicht zu engem eenegermoosse verstännege Präis ze hunn.

Mir sinn awer net frou, dass bei där Klausel, wa mer se da schonn aféieren - mir haten eis agesat an der Kommissioun, fir, wa mer dat scho maachen, wat mer sënnavoll fannen -, dass mer dat dann awer och géife parallel fir déi kommunal PAGE maachen. Wa mer muer wëllen iwwert dat, wat elo vläicht eng Kéier an engem Plan sectoriel «Logement» virgesinn ass, flächendeckend zu abordablem Wunnungsraum wëlle kommen, da misst een och, mengen ech, de Gemengen déi hei Antispekulationsklausel zur Verfügung stellen, fir da lues a lues eng Réserve foncière vu Bauland unzesetzen.

Souwäit ass dann awer de Courage vun deser schwarz-rouder Regierung net méi gaangen. Do kéint ee jo emol puer Leit, déi Terrainen hunn, op d'Féiss trëppelen. Dat wëlle mer jo awer beileiwen net maachen.

Par contre huet awer op där anerer Säit d'Regierung d'Regionalpläng ofgeschafft, an ech fanne wierklech mat engem fadenscheinigen Argument, nämlech et wier a 15 Joer net een eenzegen ëmgesat sinn. Dat fanne mir awer wierklech de Clou. D'Regierung ënnerhëlt näischt oder op jidde Fall net vill, fir dann dat Instrument ze aktivéieren, an dann hëlt se dat, déi Tatsaach, dass net vill geschitt ass an deem Beräich, als Argument, fir et erëm ofzeschaffen. Dat muss ee wierklech fäerdegbréngen.

Ech kann lech um Beispill vum Nordwesten, wou zweemol en Usaz geholl gi war, fir an där Regioun e Plan regional ze maachen... Do war déi eng oder déi aner Réunioun mat de Gemengeverantwortlechen. D'Gemengebeamten a -beamtinnen hunn a mühseeliger Aarbecht Zuelen erbaigeschafft: Entwécklung, Dokumenter. Et ass och en éischten Entworf vun engem Bureau d'étude publizéiert ginn. An duerno hu mer näischt méi héiere vun der Regierung.

An ech kann lech zumindest fir deen Eck soen: Et louch net un de Gemengen, dass do kee Regionalplang zustane komm wier. A wann dann och nach vläicht e Minister komm wier an hätt net nëmme juristesche a planeresch Instrumenter an der Täsche gehat, mä och nach vläicht ganz e bësse Suen, fir ze soen: „Hei wann Der hei eng kohärent Regionalplanung maacht, dann ënnerstëtzt mer lech nach e bëssen derbäi.“, da sinn ech iwwerzeugt, dass een do ouni Problem esou ee Regionalplang hätt kënne maachen.

Well mir sinn als Gréng der Meinung, dass genau um regionale Plang de Problem ass, wou zu Lëtzebuerg de Schung dréckt. A wéi solle mer dann, léif Kollegeinnen a Kollegen, dat Konzept vun de CDAen, also de regionalen Entwicklungszentren, ëmgesat kréien ouni Regionalpläng? Wéi solle mer da spuksam mat staatlecher Subside fir d'Gemengen ëmgoen ouni

Regionalpläng? A wéi wëlle mer vergläichbar öffentliche Services fir all Bierger a Biergerinnen ubidden zu Lëtzebuerg ouni Regionalpläng?

D'Fusiounen, mengen ech, sinn net déi richteg Léisung. Well och mat 3.000 Awwunner an Awwunnerinne kann eng Gemeng sech keng Piscine, keng Musekschoul, keen Altersheem leeschten. Dofir brauche mer nawell op enger Etapp uewendriwwer eng kohärent regional Planung zesummen.

Ech kréien da geäntwert, d'Base légale fir d'Konventioun elo, dat wier den Ersatz. Mir sinn der Meinung, dass dat keen Ersatz ass. Déi wäerten ni flächendeckend sinn. Si si wierklech net transparent. An ech mengen, si sinn dem Arbitraire vum Minister iwwerlooss, wat mir awer nu wierklech net demokratesch fannen.

Mir bleiwen, Här President - an domat kommen ech lues a lues zum Ofschloss -, der Meinung, dass Regionalpläng bottom-up ausgeschafft, kombinéiert mat engem Regional-Fong, dat effikassesten Instrument wieren, fir den Entwicklungschaos zu Lëtzebuerg endlech an de Grëff ze kréien. Well also net nëmme kee Regional-Fong kënnt, mä och nach d'Regionalpläng ofgeschafft sinn, stëmme mir géint dëse Projet. Dat wäert Der sécherlech verstoen.

Ech soen lech Merci.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. le Président.** - Merci dem Här Gira. An d'Wuert kritt elo den Här Nohaltegekeetsminister Claude Wiseler.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.** - Merci, Här President. Wann een heiansdo freet, wat d'Aménagement-du-territoires-Politik ass, wat d'Leit sech drënner virstellen, da kritt een heiansdo ganz komesch oder déi diversesten Äntwerten. An dofir ass et wichteg, sech awer emol eng Kéier dohinner ze setzen an ze denken: Wat wëlle mer iwwerhaupt mat Aménagement-du-territoires-Politik, a wat sinn eis Zilsetzungen domadder?

Dat Éischt, wat ech ze äntwerten hunn, dat ass, dass d'Aménagement-du-territoire-s-Politik ëmmer eng Politik muss sinn, déi laangfristeg kuckt, wéi d'Evolutionen hei am Land ginn, déi déi Evolutionen och wëllt begleeten an déi se esou wëllt begleeten, dass se kuckt, dass den Développement vun eise Stied, vun eise Gemengen, vun eise Landschaften harmoniéis zesummegeet mat der Entwécklung, ekonomescher an demographescher Entwécklung vun eise Land. Dat ass d'Zilsetzung vun dem Aménagement du territoire.

An och eng Zilsetzung, wou ee kann déi Evolution, andeems een déi national Interessen definéiert, och heiansdo esou definéiert, dass d'Nationalinteresse virun de Lokalinteressen heiansdo ginn, dass mer eng global Planifikatioun kënne maachen, fir eist Land a Fassong ze kréien, dass mer méi wäit kënne kucken, wéi just d'Grenz vun enger Gemeng, fir déi Planifikatioun esou ze maachen, dass se och logesch a kohärent ass iwwert de ganzen Territoire vun eise Land, an ech géif souguer soen iwwert d'Grenzen heiansdo ewech. Well eist Land, wann een et aménagéiert, wann ee kuckt, wat ee wëllt maachen, da muss een natierlech och d'Konsequenzen zéien aus deem, wat an eisen Nopeschlänner geschitt, an deenen Nopeschregiounen geschitt, a vice versa.

Wann een elo kuckt, wéi den Aménagement du territoire an eiser Geschicht sech entwéckelt huet, dat éischt Gesetz vu '74, wou mer nach iwwert d'PAGen a PApE geschwat hunn, an och iwwer Aéroport et environnement, an deen iwwert den Haff Réimech gemach hunn, a wann een och kuckt, wat duerno aus dem Gesetz vun '99 entstanden ass, wou de Besoin effektiv, wéi den Här Gira et scho beschriwwen huet, gesot ginn ass, fir méi Instrumenter ze kréien, déi e bësse méi wäit kënne goen, déi méi contraignant och wären, wou een en Aménagement du territoire hätt, dee sech besser an anescht kéint duerchsetzen, da gesäit een, dass scho vill gekuckt ginn ass, dass scho vill Instrumenter fonnt gi sinn, fir dem Aménagement du territoire eng Realitéit an eise Land ze ginn.

E puer Instrumenter si virdrun ugeschwat ginn. Dat Éischt, wat gemach ginn ass, ass e Programme directeur, well et huet ee jo misse kucken, wat de globale Kader war. Mir sinn och amgang, dee momentan eng Kéier ze iwwerkucken.

Dat Zweet, wat ugeschwat ginn ass, dat ass den IVL. Deen natierlech immens wichteg war, well en am Fong eng laang Perspektiv oder eng méttellaang Perspektiv gestallt huet, wéi eist Land sech kéint entwéckelen a wéi een da soll och déi ganz Verkéiersstréim an déi Logementstréim esou organiséieren, dass dat Wuesstum, dat mer ufanks vun de Joren 2000 haten, haut hu mer dat jo wesentlech manner, dass mer dat och kéinten esou gëieren.

Den Här Berger huet dann déi Remarque gemaach: „Jo, aus deem IVL ass awer net vill komm an dat ass einfach esou dohigesicht a leie bliwwen.“ Deem wëll ech zwar widder-sprechen. Well en fin de compte: Mir hunn zwar elo eng Revisioun vum IVL gemaach, fir ze kucken: Sinn déi Donnéeën nach ëmmer korrekt? Musse mer se net e weéne an d'Realitéit vun haut erasetzen? Dat hu mer och presentéiert no baussen. Mä haaptsächlech hu mer aus deem ganzen IVL e Mobilitéitskonzept entwéckelt, wat Sënn a wat Logik huet aus deene Prinzipien, déi am IVL dra waren a mat deene logeschen Virgaben, déi am IVL dra waren.

Wann Der d'MoDu-Konzept kuckt, da gesitt Der, dass mer genau do d'Mobilitéit entwéckelen, wou d'Landesplanung, wou den IVL gesot huet, dass eist Land sech soll entwéckelen, dass mer genau do Stroosseschinnen hisetzen, wou am Fong d'Leit solle schaffe goe respektiv solle wunnen, fir dat matenee korrespondéieren ze loossen.

Et ass also eng praktesch Konsequenz dorausergezu ginn. A mir hunn déi och an der Realitéit ëmgesat. Wat par contre net de Fall war, dat ass, dass den IVL u sech e contraignant Instrument war. Dat konnt och net contraignant sinn, well en nëmmen eng Iddi dohinnergesat huet. An déi Iddi probéiere mer elo am MoDu als Konzept ëmzesetzen.

(**Interruption**)

Gelifft?

(**Interruption**)

De MoDu läit awer ganz kloer vir. An all eis Programmatiken pluriannuelles an all eis Investissements an deene fënnf, sechs leschte Joer, an dat sinn Honnerte Milliounen Euro, sinn an déi Richtung gefloss. An d'Plan-sectoriellen, deen éischten - Dir huet jo en Avant-projet gesinn, virun enger Rei Joren - gëtt och genau dat do eraus. Ech kommen awer duerno nach eng Kéier drop zrëck, firwat se nach net virleien, well déi Äntwerte sinn och relativ evident.

Da sinn eng Rei Plan-sectoriellen och gemaach ginn: d'Lyceën, d'Décharges pour déchets inertes, d'Station de base pour réseaux publics de communication mobile sengerzäit.

Den Här Berger huet gesot, hien hätt schonn alles 2004 vun de Plan-sectoriellen an Tirange leie gehat. Ech muss soen, ech hunn dat zwar net fonnt. Et waren zwar fënnf Joer virdrun, mä ech hunn et net fonnt.

► **M. Eugène Berger (DP).** - Da musst Der den Här Lux froen. Dee war an d'Tirang kucken.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.** - Da waren et schonn... Ech hu keen dra fonnt. An den Här Lux hat en Avant-projet effektiv 2008 ausgeschafft sengerzäit, deen hie jo och heibanne presentéiert hat.

Dann hutt Dir d'Fro gestallt: Firwat net? Firwat ass dat net ëmgesat? Mä ech soen lech, dass d'Äntwert do ganz kloer a mengen Aen ass. Mir hätten dat och scho virun engem Joer oder virun engem an engem hallwe Joer kënne erabringen, mä et gëtt zwee Grënn, firwat mer zum Beispill dee Plan sectoriel «Paysage» net ëmgesat hunn.

Deen éischte Grond, dat war deen, dass et fir eis sënnavoll a logesch wär, wann déi véier Plan-sectorielle géifen zesummekommen. Well et kann net sinn, dass een ee Plan sectoriel fir dat eent mécht an dann do hannendrun eppes aneschtens an engem anere Plan sectoriel mécht. Dat huet missen openeen ofgestëmmt sinn: Wou wunnen d'Leit? Wou schaffen d'Leit? Wéi maachen ech d'Mobilitéit zwëschen deenen zwou Zonen? A wou maachen ech dann d'Paysagë respektiv wou ginn ech net un d'Natur?

Deen zweete Grond, firwat mer et an deene leschte Joren net ëmgesat hunn, dat war, well ech wierklech wollt dat Gesetz, wat mer haut stëmmen, ofwaarden aus engem ganz, ganz präzise Grond. Aus deem Grond, dass dat Gesetz eis, wa mer et an d'Prozedur ginn, op Basis..., also, wa mer déi Plan-sectoriellen an d'Prozedur ginn, op Basis vun dësem Text, eis natierlech ganz aner Méiglechkeete gëtt, fir déi Terrainen ze blockéieren.

Dat wär net de Fall gewiescht, wann ech et virdrun dragesat hätt. Well dann hätte mer all déi Saachen, wou u sech déi Plan-sectorielle scho blockéiert sinn... dat wär net méiglech gewiescht. An et gëtt dem Stat d'Méiglechkeet, och un Terrainen iwwer eng Expropriations-aart a -weis ze kommen, déi vill méi sënnavoll ass an déi eis iwwerhaupt emol an der Realitéit d'Méiglechkeet gëtt an d'Capacitéit, fir aus deene Plan-sectoriellen, déi awer nach ëmmer nëmme Pläng sinn, mä fir duerno Realitéit ze maachen.

Ech hätt also gär Plan-sectorielle mat enger Base légale, wou ech se kann ëmsetzen. Well virdrun ass et just och gedëllege Pabeier. Dat ass de

Grond, firwat mer se bis elo nach net eraginn hunn.

Wat d'Plan-d'occupation-du-solen ugeet, do sinn der och eng Rei an deene leschte Jore gemaach ginn: Aéroport et Environnement; de Campus scolaire Tossebiérg, fir zum Beispill de Mamer Lycée ze bauen, well de Stat dee wierklech gär do gehat hätt aus enger ganzer Rei Grënn, notament well um Kierchbiérg, wou ech en nach léiwer gehat hätt, mä um Kierchbiérg manifestement net de Raum war, fir nach eng Kéier esou vill Dausend Schüler dohinner ze kréien. An ausserdem hu mer scho Mobilitéitsfroen genuch um Kierchbiérg, notament wann d'Nordstrooss an engem Joer wäert do erauskommen.

(**Interruption**)

Gelifft?

(**Interruption**)

► **Une voix.** - ...Verkéiersproblemer.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.** - Ma ech... Mir hu jo um Kierchbiérg gesot, an ech kann och nach eng Kéier dat soen, mä dat... Dir maacht esou erstaunt, wéi wann ech dat nach net gesot hätt. Evidenterweis gëtt et, wann d'Nordstrooss do erauskënnt, eng Rei Mobilitéitsfroen. An dofir sinn ech der Meinung, dass mer esou schnell wéi méiglech mat deem Tram mussen maachen, fir dass mer dat endlech an de Grëff kréien. Dat Ganz huet Sënn, dat Ganz huet Logik an dat Ganz hält sech.

Sou! Elo si mer awer hei an enger Situatioun, wou mer nach eng Modifikatioun un deem Gesetz maachen. Firwat? Mä well mer an der leschter Zäit festgestallt hunn, dass mer en Aménagement du territoire brauchen, deen nach aner Moyenen huet - méi prezis, méi effikass, méi contraignant - an eis och hëllefen an der Realitéit dat Ganz ëmzesetzen. An dat ass genau, wat mer wëllen an dësem Text maachen.

Déi puer wichteg Punkten, an ech wëll dem Gilles Roth als Rapporteur villmools Merci soen, well dat hei war wierklech keen einfachen Text - dem Fernand Boden als Kommissionspräsident och -, deen eis alleguer vill juristescheerausgefuert huet. An ech muss och soen, ganz seriö, dass deen Text besser elo ass wéi, wéi mer en eraginn hunn, an dass déi Aarbecht, déi mer gemeinsam an der Kommissioun gemaach hunn, wierklech eng gutt an zefriddestellend Aarbecht fir d'Regierung ass.

Wat sinn déi grouss Punkten?

Dat Éischt, dass ass, dass de Koordinationsrôle vum Minister effektiv vill méi staark gëtt. Virdrun huet een am Witz gefrot, ob meng Kollegen an der Regierung géife wëssen, dass eng ganz Rei vun de Pouvoiren elo zousätzlech un den Aménagement-du-Territoire-s-Minister kommen? Ech wëll d'Äntwert... Ech ginn dovunner aus, dass se et wëssen.

Ech si souguer sécher, dass se et wëssen, well et ass Regierungspolitik, dass den Aménagement du Territoire soll méi Kompetenzen kréien a soll och d'Capacitéit kréien, fir déi Saache besser ëmzesetzen, anescht ëmzesetzen, a fir och kënne, wa Feelentwécklungen am Land bei där enger oder där anerer Gemeng kommen, fir do anzegraifen an ze soen: „Esou geet et net.“ An aner Moyenen dofir ze hunn. Déi hate mer bis elo net. Déi kréie mer an Zukunft, fir dat ze maachen: eng Koordinationskompetenz, eng Initiativkompetenz an eng Décisionskompetenz an Zukunft fir de Minister.

Dann d'Plan-directeur-sectoriellen. Do hu mer Prescriptions, Recommandatiounen drageschriwwen. Ech mengen, do hu mer an der Kommissioun eng gutt Léisung fonnt, an haaptsächlech och eng Léisung, déi schlussendlech d'Gemenge mat deene Plan-sectoriellen do schaffen deet. Mir hunn haaptsächlech och en „stand still“ agefuert. Soubal se déposéiert ginn, kann näischt méi gemaach ginn, wat contraire ass.

Dat ass natierlech fir d'Gemenge contraignant. Dat ass fir d'Gemenge contraignant. Mä schlussendlech, wann Der wëllt Aménagement-du-territoires-Politik maachen, jo, da muss Der heiansdo och Contrainten hunn, fir déi Politik kënne ëmzesetzen. Wann Der op där enger Säit sot, mir wëllen onbedéngt eng Aménagement-du-territoires-Politik éischten, an zweetens, elo huele mer awer de Gemengen déi eng oder déi aner Kompetenz ewech, jo lauschtert, et ass dat eent oder et ass dat anert.

Mir maachen hei eng Aménagement-du-territoire-s-Politik. A wa mer déi maachen, jo da muss de Minister eng Rei Kompetenzen kréien, fir se och ëmzesetzen. Dat heescht nécessairement, dass e bei nationale Projeten och muss kënne déi national Projeten ëmsetzen. Fir ze soen: „Dat eent an dat anert och.“, jo, dat ass an der Realitéit..., et geet net. Et fonctionnéiert net.

Also, et ass kloer. An dofir wëllt d'Regierung eis och déi Méiglechkeete ginn. Net iwwerall, mä do, wou mer national Projeten hunn, an do, wou et wichteg ass, datt mer déi och kënnen ëmsetzen.

A schlussendlech hu mer och eng ganz Rei Prozeduren iwwert déi Plan-sectoriellen a POSe gemaach, déi eis et erlaben, méi schnell a méi einfach kleng Modifikatiounen ze maachen, datt een net ganz Prozedure muss frëschmaachen, wann een eng kleng Ännerung mécht.

D'Madame Mutsch huet virdru gesot: „Et wär gutt, wann d'Gemenge kéinte méi matschwätzen.“ Dir hutt awer selwer schonn dat anert Argument gesot. Et ass natierlech schwéier, wann Dir mat 106 Gemenge musst eenzel schwätzen iwwer awer eppes, wat sech ëm dat ganzt Land national beweegt. Dat ass net einfach als Prozedur.

Mir hunn och missen eng Prozedur en place setzen, déi an der Realitéit och machbar wier. An dofir déi Prozedur, wou d'Gemengen duerno consultéiert ginn. A mir hunn och wëlle, den Innenminister an ech selwer, ze kucken, datt esou schnell wéi méiglech d'Gemengen och informéiert ginn iwwert d'Konsequenze vun deem hei Gesetz an dann och iwwer, wat d'Plan-sectoriellen fir si heeschen, a wéi se dat sollen ëmsetzen a wéi dat am beschte geet, datt mer dat korrekt, uerdentlech fir jiddwereen och kënnen hibréngen. Ech mengen, dat wär wichteg.

An ech wëll dem Här Berger soen, datt mer haut net iwwert déi Plan-sectoriellen ofstëmmen.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Fakesch.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.**- Fakesch net. Fakesch mussen déi nach duerch eng ganz Consultatiounsprozedur goen. Eng Consultatiounsprozedur, esou wéi bei all aner, inklusiv déi Prozeduren, déi mer an de Gemengen hunn, wou d'Leit consultéiert ginn, wou d'Gemenge consultéiert ginn, wou d'Chamber consultéiert gëtt. Ech trauen der Chamber zou, datt mer do kënnen eng uerdentlech Diskussioun féieren, an, wa Problemer dra sinn, datt dat geännert gëtt. Ech trauen lech dat zou. Dir schéngt lech et net zouzetrauen. Ech trauen lech dat zou, datt mer dat kënnen maachen.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Wat verhënnert, datt se net haut virleien?

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.**- Majo, well mer d'Gesetz nach net gestëmmt hunn.

Ech hunn lech virdru gesot, wa mer d'Gesetz...

(Interruption)

...bis gestëmmt hunn a mer déposéiere se dann, dann hu mer en „stand still“ do. Hätt ech se elo schonn déposéiert, dat géif ech se elo scho publik maachen. Dann hätte mer den „stand still“ net drop an da kéinte mer och net déi ganz Prozedur maachen, wou mer Expropriatiounen méiglech hunn. Dofir hu mer se haut net, dofir kënnen se och haut net an all där Logik, déi ech elo gesot hunn, virleien.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Firwat seet dann den Här Schank, hie géif verschidde Saachen iwwer...

► **M. le Président.**- Här Berger, ech mengen, da stellt wann ech gelift eng offiziell Fro un den Här Wiseler.

(Interruption)

Stellt Är Fro wann ech gelift, Här Berger.

► **M. Eugène Berger (DP).**- Jo, ech wor der Meinung, datt een haut hatt missen déi Plans sectoriels virleien hunn, datt een en connaissance de cause hatt kënnen hei dat am Package mam Gesetz maachen. Doriwwer eraus hu mer och schonn an der Vergaangenheet Plans sectoriels ëmgesat ouni dëst Gesetz.

An da muss ech och soen, datt ech verwonnert sinn, datt de Logementsminister zum Beispill seet, datt en awer géif Elementer vun deene Plans sectoriels iwwer POSen ëmsetzen. Also, datt een dat hatt och scho kënnen zu engem anere Moment maachen.

► **M. Claude Wiseler, Ministre du Développement durable et des Infrastructures.**- Also, ech sinn net där Meinung, datt mer se haut hätte kënnen virleeën, aus deene virdru genannte Grënn, well mer dann all déi Avantagen, déi dat Gesetz huet, net méi hätten. Dofir huet ee misse waarden, bis mer déi Base légale hunn, fir se ze déposéieren. Wann de Logementsminister wëllt deen een oder deen anere Projet iwwer POS virzéien, dann ass et ganz genau, Här Berger, well déi Plans sectoriels nach eng ganz Prozedur ze maachen hunn, eng ganz Consultatiounsprozedur duerchzestoen hunn, déi och muss gemaach ginn, déi och sénnvoll a logesch ass, mä déi hëlt awer nach ganz vill Zäit ewech.

Wann de Logementsminister elo wëllt eng Rei oncontestéiert Projete virzéien, da kann en dat schonn iwwer POS maachen. Et ass dat, wat den Här Schank gesot huet, an et ass dat, wat en och wëllt, fir einfach an deem Projet hei weiderzekommen.

A wann een hei dann... Bon, dann deen nächste Punkt, dat sinn d'Abrogatiounen vun de Plans directeurs régionaux. Do huet de Conseil d'État..., mir haten déi a priori am Gesetz dra-stoen, de Conseil d'État huet proposéiert, se ofzeschaffen aus enger Rei Grënn. Dat eent, dat ass deen, datt e gesot huet, datt eist Land awer, fir en Aménagement du territoire ze maachen, eng Gréisst hätt, déi net grouss ass, déi éischter kleng ass, an datt een dofir kéint mat deenen Instrumenter vun de Plans sectoriels weiderkommen.

An en huet haaptsächlech e juristescht Argument och bruecht, fir ze soen, datt natierlech et esou ass, wann de Plan sectoriel an de Plan régional net ëmmer korrekt sech géife matenee koordinéieren, et dann heiansdo juristescht schwierig wär an datt mer do Imbroglis juridiques kéinte kréien. Mir hu gemengt, de Conseil d'État hätt recht. A mir hunn hannendru gesat, mir hätten awer gär e regionaalt Instrument, an hunn dofir déi Konventiounen agesat, déi eis erlaben ze schaffen.

Ech hunn eng ganz gutt Experienz mat de Konventiounen, déi mer hunn. Ech fannen, datt déi DICI-Konventioun, ech fannen, datt déi Air-Regions-Konventioun, ech fannen, datt déi Konventioun an dem Uelzechtall gutt fonctionéiert. Ech ginn och dovunner aus, datt déi Leit an der Nordstad-Konventioun sech och ganz vill dovunner ze erhoffen hunn, soudatt, menger Meinung no, dat en Instrument ass, wat flexibel genuch ass, fir datt mer kënnen weidergoen.

An ech gesinn iwwerhaupt net, wéi hei ee gesot huet, datt dat en Arbitraire vum Minister wär, deen dann elo décidéiert, wou eng Konventioun géif gemaach ginn oder net. Au contraire! Et sinn d'Gemengen, déi normalerweis kommen a soen: „Mir hätten dat elo gär, mir géifen dat gär zesumme maachen.“ An de Minister geet da mat op dee Wee, deen d'Gemenge wëllen. De Minister kann och d'Initiativ huelen. Mä et ass sécher net en Arbitraire, wou mir da géint d'Gemengen eppes géife maachen, fir u sech déi Konventiounen un d'Fontionnéieren ze kréien.

D'Instrument vum POS gëtt renforcéiert. Dat schéngt mer eng ganz wichteg Saach ze sinn. Ech hu jo scho geschwat iwwert déi Froe vun der Spéculation foncière, déi hei duerch déi Instrumenter, déi mer en place setzen, notament déi Expropriatiounsméiglechkeeten, déi hei wesentlech gedämmt gëtt.

Ech muss mech zwar just wonneren, well an der Kommissioun, Här Berger, hate mer d'Unanimité doriwwer an do hutt Der lech positiv doriwwer ausgedréckt. Haut sot Der elo eppes anescht.

(Interruption)

An et steet an de Procès-verbaux, dat... bon, et sief dann.

Ech wëll nach soen, datt all déi Avise vun deene Leit, zum Beispill dem Conseil d'État, mä awer och der Chambre des..., d'Cour..., pardon, all deene Consultatiounsgremien, wéi der Chambre de Commerce, déi mer consultéiert hunn, wéi der Chambre des Métiers, déi mer consultéiert hunn, och mat där doter Prozedur absolut d'accord waren, well se soen, dat do ass en Instrument, wat eis virunhëlleft a wat eis iwwerhaupt emol d'Méiglechkeet gëtt, eng Logementspolitik esou konsequent ëmzesetzen, wéi mer se wëllen ëmsetzen.

Dofir kann ech déi Bedenken net richtig verstoen, well wann een en Aménagement du territoire an d'Plans sectoriels, déi Der jo esou gär hatt an no deenen Der fro, wann Der se och an d'Realitéit wëllt ëmsetzen, jo, da musst Der lech d'Instrumenter ginn. Et geet net duer, fir just se gär ze hunn. Wa se do näischt heeschen an der Realitéit, da bréngt et eis net vill.

Well meng Zäit ofgelaf ass, soen ech just nach, datt mer och eng Prozedur vun der Modifikatioun...

(Interruption)

...vun de Plans directeurs sectoriels vereinfacht hunn,...

(Hilarité)

...de Renforcement vum Conseil supérieur gemaach hunn, deen hei och wesentlech méi ze soe kritt, wéi dat virdrun de Fall war.

Ech soen lech Merci, datt Der mer esou laang nogelauschert hutt.

► **M. le Président.**- An ech soen dem zousätznege Minister Merci. D'Diskussioun ass ofgeschloss a mir kommen zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6124 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmme fänkt un. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. De Vote par procuration.

De Vote ass ofgeschloss an de Projet de loi 6124 ass ugeholl mat 39 Jo-Stëmme géint 21 Nee-Stëmmen.

Ont voté oui: Mmes Diane Aderm, Sylvie Andrich-Duval (par Mme Nancy Arendt), Nancy Arendt, MM. Fernand Boden, Lucien Clement, Mme Christine Doerner, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Mme Marie-Josée Frank, MM. Léon Gloden, Norbert Hauptert, Ali Kaes, Marc Lies, Pierre Mellina, Mme Martine Mergen, MM. Paul-Henri Meyers, Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Mme Tessy Scholtes, MM. Robert Weber, Lucien Weiler (par M. Raymond Weydert), Raymond Weydert, Serge Wilmes et Michel Wolter;

MM. Marc Angel, Alex Bodry, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Fernand Diederich, Georges Engel, Ben Fayot, Claude Haagen, Jean-Pierre Klein, Lucien Lux, Mme Lydia Mutsch, MM. Roger Negri, Ben Scheuer et Roland Schreiner.

Ont voté non: MM. André Bauler, Eugène Berger, Xavier Bettel, Mme Anne Brasseur (par M. Carlo Wagner), MM. Fernand Etgen, Alexandre Krieps, Claude Meisch, Mme Lydie Polfer (par M. Claude Meisch) et M. Carlo Wagner;

MM. Claude Adam, François Bausch, Félix Braz, Camille Gira, Henri Kox (par M. Félix Braz), Mmes Josée Lorsché et Viviane Loschetter;

MM. Gast Gibéryen et Fernand Kartheiser;

MM. Jean Colombero et Jacques-Yves Henckes;

M. Serge Urbany.

Gëtt d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou décidéiert.

Mir kommen dann elo zum Projet de loi 6569 iwwert d'multimodal Plattform zu Beetebuerg/Diddeleng. Hei ass d'Riedezäit nom Modell 1 festgeluecht, an et hu sech bis elo ageschriwwen: déi Häre Berger, Bodry, d'Madame Lorsché an den Här Gibéryen. D'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den Här Ali Kaes. Här Kaes, Dir hutt d'Wuert.

6. 6569 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 10 mai 1995 relative à la gestion de l'infrastructure ferroviaire (aménagement d'une plateforme multimodale à Bettembourg/Dudelange - phase I: travaux préparatoires)

Rapport de la Commission du Développement durable

► **M. Ali Kaes (CSV), rapporteur.**- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, ier ech op de Kär vun dem virleiende Gesetzesprojet aginn, wëll ech ganz kuerz iwwert d'Virgeschicht e puer Wuert verléieren.

Dëse Projet de loi gouf den 3. Mee 2013 vum Minister fir nohaltege Entwécklung an Infrastruktur an der Chamber déposéiert.

(Mme Lydia Mutsch prend la présidence.)

An der Réunioun vum 22. Mee 2013 gouf ech dann als Rapporteur designéiert. An der Versammlung oder an der Kommissiounssitzung vum 26. Juni 2013 hu mer de Projet an den Avis vum Statsrot analyséiert, an de Rapport gouf schlussendlech den 3. Juli 2013 ugeholl.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, den europäeschen Eisebunnsréseau huet u sech ganz vill Virdeeler, net nëmmen duerch seng Sécherheet, mä och well en u sech d'Ëmwelt schount. Mir wëssen zum Beispill, datt hautdesdaags ronn 40% vun den CO₂-Emissiounen aus dem Transportsektor grad vum Wuerentransport kommen. An dat sinn ëmmerhin och nach ronn 10% vun de gesamten CO₂-Emissiounen.

Virun der Liberaliséierung vum europäesche Marché waren d'Eisebunnsréseauen op nationalen Iwwerleeungen opgebaut, mä och wann dëst scho säit e puer Joer net méi de Fall ass, esou si mer awer nach ëmmer amgaang, eis Réseauen un d'Realitéit vum Marché unique unzepassen.

An dësem Sënn wëll eis Regierung geziilt d'Interoperabilitéit zwëschen deene verschiddenen europäeschen Eisebunnsréseauen fördern, andeems geziilt Investissementen an dësem Secteur gemaach ginn. An dësem Sënn ass et vu Virdeel, datt de Beetebuurger Site am Häerz vun Europa läit als Deel vum Zuchkorridor, dee vu Rotterdam iwwer Antwerpen zu Beetebuerg passéiert, fir da weider op Basel, Lyon ze fueren.

Duerch dës Konstellatioun presentéiere sech u sech eng Rei interessant Méiglechkeete fir de

Standuert Beetebuerg. Esou kéint ee sech zum Beispill virstellen, fir zu Beetebuerg Wagone vun de Schinnen erfzehuelen oder derbäizesetzen, an dat fir d'Zich, déi entweder um ganze Korridor fueren oder just op engem Deel vun dësem Korridor. Doduerch entstÿ vill, ganz vill Optiounen, net nëmme fir eis Ekonomie hei zu Lëtzebuerg, mä awer och virun allem fir d'Ekonomie an der Groussregioun.

Déi optimal geografesch Positioun vu Lëtzebuerg huet d'Regierung dozou verleet, fir zu Beetebuerg e Logistikzentrum opzebauen a wéinst eise Kyoto-Engagement eng Méiglechkeet ze schafen, fir aner Transportméiglechkeeten, déi op eise Stroosse fueren, op d'Schinnen ze transferéieren. Ech denken hei zum Beispill u Container, déi vun engem Camion op d'Wagone ëmgeluede ginn.

Dëse Projet de loi ass nëmmen en Deel vun enger Rei vun Efforten, déi eis Regierung mécht, fir den Eisebunnsréseau ze fördern a fir déi enorm Nofro aus der Ekonomie no esou Méiglechkeeten ze stimuléieren.

Bon, duerch dëse Projet profitéieren net nëmme verschidden Entreprises, mä ganz sécher eis gesamt national Wirtschaft. An dësem Kontext ass geplangt, fir zu Beetebuerg eng multimodal Plattform ze bauen, déi eis den Ausbau vun de Capacitéiten erlaabt, wat d'Belueden, d'Oflieden an och d'Zwëschelagere vu Semi-remorquen a Containeren ugeet. D'Zil ass et, fir ganz Semi-remorquen a Containeren zwëschen der Strooss an de Schinne kënnen ëmzelueden. Dat erkläert och, firwat de Beetebuurger Site zréckbehale gouf. Dësen ass nämlech ganz gutt un dat nationaalt Stroossenetz an awer och un dat nationaalt Eisebunnsnetz ugebonnen.

Här President, Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll op dëser Plaz nach eng Kéier preziséieren, datt dëse Projet de loi nëmmen u sech déi éischt Phas vun de Bauaarbechte betrëfft, also souguer souzesoen d'Virbereedungsarbechten.

Ech wäert kuerz oder ech wëll och kuerz op e puer Mesuren agoen, déi musse geholl ginn, well mer hei awer vun engem Projet vun enger ganz grousser Envergure schwätzen. Fir dëse Site, ëm deen et sech handelt, als ee Ganzt ze erméiglechen, si verschidden Ëmschichtungsarbechten noutwendeg, well momentan d'Diddelenger Baach an eng net einfach Topografie de ganze Site an zwee deelen. Esou muss zum Beispill de Buedem vum ganze Site - mir schwätzen hei vun engem Areal vun 32 ha - ofgedroen an oftransportéiert ginn. Mat dësem Buedem gëtt dann d'Deponie vu Beetebuerg zougedeckt.

D'Baach, ech schwätze vun der Diddelenger Baach, gëtt ëmgeleet a kritt en natierlecht Bett. Des Weidere mussen och Ofwaasserinfrastruktur verluecht ginn. Ausser dësen Infrastruktur muss verschidden Héichspannungs-, Waasser- a Gasleitungen déplacéiert ginn.

Fir den Accès op de Site optimal ze gestalten, gëtt de gesamte Camiontrafic iwwert d'Autobunne geleet. Fir dëst ze erméiglechen, gëtt op der westlecher Säit eng nei Verbindungsstrooss vum Échangeur Diddeleng-Biereng aus gebaut, an deen Échangeur wäert komplett nei réaménagéiert ginn.

Schlussendlech mussen nach d'PAGe vun de Gemenge Beetebuerg an Diddeleng modifizéiert ginn, fir dëse Projet iwwerhaupt kënnen ze erméiglechen. Et ass geplangt, fir déi be- traffe Fongen ëmzeklasséieren, an zwar an eng Zone industrielle à caractère national.

Voilà, Dir Dammen an Dir Hären, ech kommen dann u sech elo kuerz op déi geplangten Infrastruktur vum Site ze schwätzen. D'Plattform wäert haaptsächlech aus zwee Terminale bestoen, déi d'Autobunn mam Zuchréseau verbannen a vice versa. Dëse kombinéierte Konzept erméiglecht et, fir traditionell Semi-remorquen oder gläich ganz Camionen autonom op d'Wagone ze verlueden. Dee Site huet deemno en Terminal fir de kombinéierten Transport, verschidden Entrées- a Sorties-Beräicher, en zentrale Kommandoposten an zu gud- der Lescht och nach en administratiiv Gebai.

Dir Dammen an Dir Hären, elo stelle sech natierlech ganz sécher eng Rei Leit d'Fro, wéi et mam Kaméidi op enger Baustell vun dach enger Envergure wéi där heiter ausgesäit. Bon, eng Étude des incidences sur l'environnement proposéiert an dësem Kontext verschidde Mesuren, déi kënnen a wäerten ergraff ginn, fir de Kaméidi gréisstméiglech ze limitéieren. Als Al- leréischst fannen déi geplangten Arbechten op engem Site statt, dee sech u sech dach awer vun der Stad Beetebuerg ewechzitt an deen